

FÖRSVARSMAKTEN

**Handbok Grundläggande
soldat- och sjömansutbildningar**

2020

**HANDBOK
GRUNDLÄGGANDE SOLDAT- OCH
SJÖMANSUTBILDNINGAR**

H GSSU 2020

HANDBOK

© Försvarsmakten har upphovsrätt till detta verk

Bilder på omslaget:	Anna-Karin Wetzig, FM HRC GP
Grafisk bearbetning:	Jacob Flodén
Produktionsid:	200507033
Produktionsformat:	Word, A4
Publikationsområde:	C PROD FPE
Tryck:	Behovstryckning

Beslut om fastställande av Handbok Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar 2020

Handbok Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar (H GSSU 2020) fastställs att gälla från och med 2020-07-01.

Publikationens har inget registrerat M-nr.

Följande upphävs 2020-07-01:

- H GSSU 2017, gällande från och med 2018-07-01.
- Kursplan för Grundläggande Militär Utbildning (GMU), HKV 19 100:65227, 2010-11-22
- Kursbeskrivning för Grundläggande Militär Utbildning (GMU), HKV 19 100:67883, 2010-12-01
- Kursplaner för GB-utbildning, MHS H 2015-01-16 19100:10018

Publikationen tillgängliggörs genom publicering på intranätet EMILIA och på www.forsvarsmakten.se.

Detta beslut är fattat av generalmajor Anders Callert. Föredragande har varit överste Peter Nilsson.

Anders Callert
FM UTBCH

Peter Nilsson
Stf C HKV PROD FPE UTB

Ändringar

Nr	Mom	Omfattning	Datum föredragning Beslut av	VIDAR- handling nr
0		Ursprunglig fastställelse	2020-05-13 C PROD FPE UTB 2020-06-10 FM UTBCH	FM2020-13762:1

Sida avser sidnummer i den rättade versionen.
Ändringar i texten framgår av ändringsmarkör.

Kom ihåg!

Om du läser denna publikation i pappersform – kontrollera att du har den senaste utgåvan. Fastställd och gällande utgåva finns alltid publicerad på Försvarmaktens intranät.

Förslag om ändringar ska skickas MHS H/ORE på mejladress: mhs-h-gu@mil.se

Förord

Genom utbildningsanvisningarna i H GSSU säkerställs en *lägsta-nivå* på förmågor för soldater, sjömän, gruppbefäl, hemvärnssoldater, m.fl. i krigsförbanden.

"Vår militära förmåga ska utgöra en starkt avhållande effekt mot alla typer av hot och angrepp, där den unika kompetensen och förmågan hos varje anställd och frivillig är avgörande."

ÖB Michael Bydén

Reglemente grund- och repetitionsutbildning (R GURU) krävställer att denna handbok ska finnas.

H GSSU innehåller anvisningar med förklaringar och beskrivningar samt vidare hänvisningar för grundläggande och generella utbildningar i den militära grundutbildningen och i annan grundutbildning av militär personal.

Anvisningarna i handboken bör följas om särskilda skäl inte föreligger för att genomföra verksamheten på ett annat sätt. Handboken innehåller dessutom råd, riktlinjer och rekommendationer. Ytterligare anvisningar för utbildningarna återfinns på EMILIA/GSSU.¹

Målgruppen för handboken är personal som ska genomföra grundläggande soldat- eller sjömansutbildningar inom Försvarsmakten eller i frivilliga försvarsorganisationer.

Användaranvisning

H GSSU är gjord för att tryckas ut och sättas i pärm (530–1103 Office Depot - vitplastpärm 50 mm) med pärmregister (1–12).

Handlingens missiv, etc. sätts under flik 0, kapitel 1 sätts under flik 1, kapitel 2 under flik 2, osv.

Varje utbildningsanvisning har en egen innehållsförteckning.

Vad avser begrepp som används i denna handbok finns några begrepp definierade under vissa kapitel. I övrigt hänvisas till begreppsdefinitioner i enlighet med R GURU, t.ex. vad avser begreppet *värnpliktig*.

---

¹ Se avsnitt – *Utbildningsanvisningar*

1. Inledning

1.1. Allmänt

H GSSU beskriver målsättningar, krav för godkänt resultat och i förekommande fall andra områden som måste regleras för vissa gemensamma och grundläggande utbildningar avsedda för personal i Försvarsmaktens krigsförband.

Syftet med H GSSU är att säkerställa att grundläggande krav på förmågor utvecklas för soldat-, sjömans- och gruppbefälskategorier. Krav på förmågor hos enskilda individer ska i sin tur säkerställa såväl viss förmåga i krigsförbanden som verksamhetsmässiga krav på säkerhet. Vidare underlättas personalrörlighet inom Försvarsmakten och fortsatt förmågeutveckling där krav på grundläggande förmågor finns.

Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar kan genomföras inom ramen för olika lagar och förordningar såsom:

- lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt
- förordning (1995:238) om totalförsvarsplikt
- officersförordning (2007:1268)
- förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet

Utbildningarna GSSU kan även bedrivas som annan utbildning och/eller av annan utbildningsgivare än Försvarsmakten, t.ex. frivilliga försvarsorganisationer.

Inom ramen för anställning inom Försvarsmakten kan GSSU genomföras som *Yrkes- och befattningskurs* (YBK).

1.2. Begrepp

I R GURU definieras vissa begrepp som även gäller för denna handbok. Det tas inte upp nedan. I denna handbok används följande begrepp med följande innebörd:

Begrepp	Innebörd
R GURU	Reglemente för grund- och repetitionsutbildning
H FRIV	Handbok Frivillig försvarsverksamhet
HVH	Hemvärnshandboken
Utbildningskontroll	Inom GSSU värderas måluppfyllnad mot utbildningsmål överlag genom <i>utbildningskontroller</i> . Dessa kan vara både teoretiska och praktiska i sin karaktär.
GSSU-förmåga	Ett generaliserat begrepp för att beskriva en samlad förmåga som soldat/sjöman och omfattar förmågor inom områdena vapentjänst, strid, försvarsmedicin, folkrätt, m.fl.. På motsvarande sätt kan t.ex. begreppet <i>GMU-förmåga</i> användas.

GU	Militär grundutbildning genomförd enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt
EMILIA	Försvarsmaktens intranät
EMILIA/GSSU	Samarbetsytan Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar (GSSU) på EMILIA
Basförmåga	Den samlade förmåga som målsättningarna i GMU motsvarar (jämför <i>GMU-förmåga</i>).
Tilläggsförmåga	Eventuellt Försvarsgrens-/stridskraftsvis gemensam förmågenivå, utöver basförmågan GMU.

Tabell 1.1.

1.3. Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar (GSSU)

Begreppet GSSU myntades 2013, efter en utredning av det dåvarande s.k. *OR-projektet*. OR-projektet hade, på uppdrag av HKV PROD UTB, kartlagt de olika grundläggande soldatutbildningar (GSU) som genomfördes inom Försvarsmakten. Utbildningar som syftar till att ge en individ grundläggande förmåga inom vapentjänst, försvarsmedicin, strid, folkrätt, etc. för att i sin tur kunna krigsplaceras i ett av Försvarsmaktens krigsförband.

Kartläggningen gav vid hand att olika grundläggande soldatutbildningar genomfördes med vitt skilda innehåll och olika krav för godkänt resultat. C FÖRBPROD fastställde därför 2013 ett antal olika utbildningar som sammantaget ledde till fem ”nivåer av successivt ökad GSU-förmåga” för personal i krigsförbanden.²

Under 2013 utvecklades begreppet GSU till GSSU för att tydligare inteckna även sjömän som avnämnamr ur utbildningarna.

Alla befattningar i krigsförbanden omfattas av en GSSU. Krigsförbandsansvarig (KFA) fastställer i dokumentet ”målkatolog befattning” vilken GSSU som befattningskategorin berörs av.

GSSU fr.o.m. 2020 omfattar inte längre utbildningarna Fortsatt soldatutbildning (FSU) och Fortsatt sjömansutbildning (FSjU). Dessa utbildningar kan istället ersättas av en försvarsgrens- eller stridskraftsvis *tilläggsnivå*, se bild 1.1, som kompletterar *basnivån* GMU.

Eventuell tilläggsnivå ska framgå av respektive försvarsgrens- eller stridskrafts H GU. Vid framtagandet och översyn av försvarsgrens- eller stridskraftsvisa tilläggsnivåer ska sakområdesansvariga enligt denna handbok delta, se tabell 1.3.

H GSSU 2020 omfattas av följande grundläggande soldat- och sjömansutbildningar, se bild 1.1 och tabell 1.2.

² HKV 2013-02-05, 19 130:52853

HANDBOK

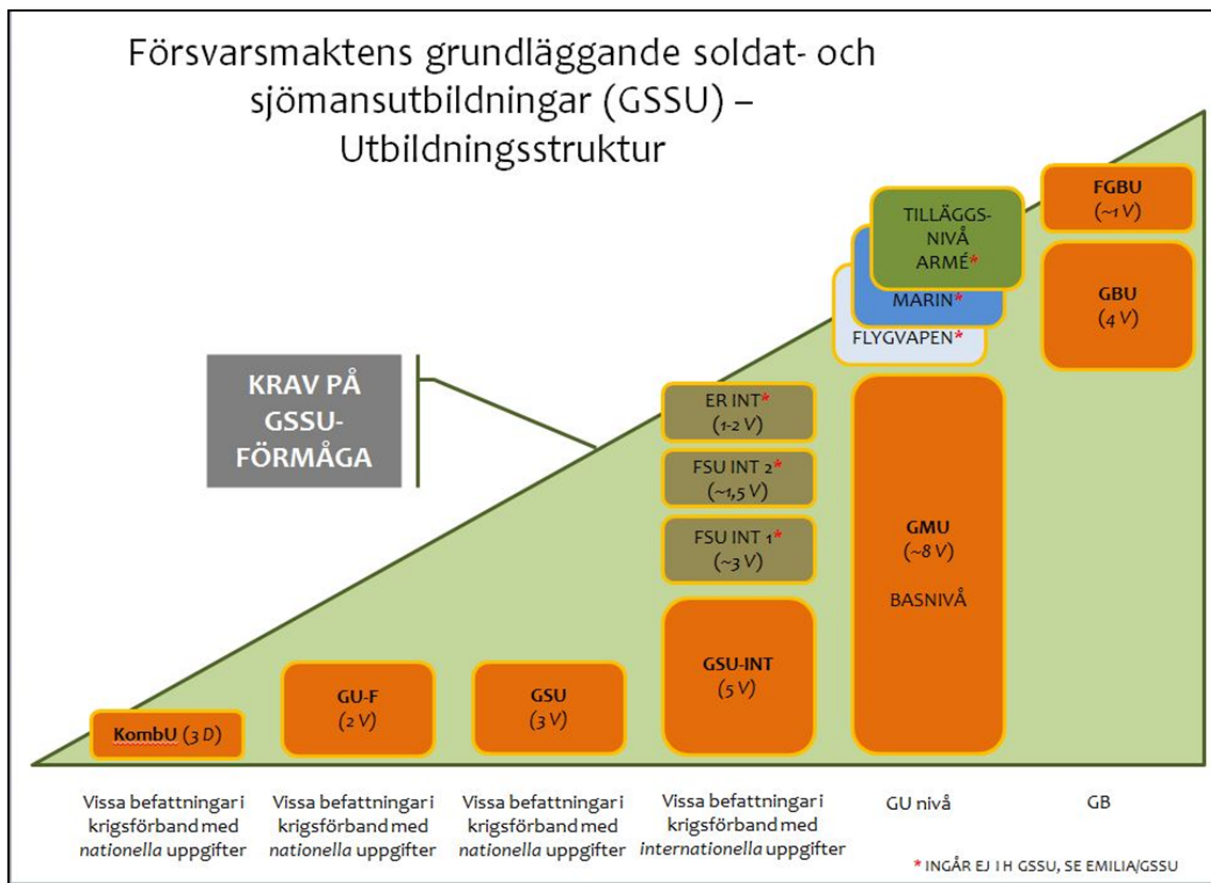

Bild 1.1 Utbildningsstrukturen för GSSU.

Utbildning (Kapitel)	Betydelse	Anmärkning
GMU (2)	Grundläggande militär utbildning	GMU är en förteckning över utbildningsmål som ska säkerställa grundläggande förmågor hos alla soldater och sjömän efter genomförd GU.
GBU (3)	Gruppbefälsutbildning	GBU är en förteckning över utbildningsmål som ska säkerställa grundläggande förmågor hos alla gruppbefälskategorier
FGBU (4)	Fortsatt gruppbefälsutbildning	FGBU är en förteckning över utbildningsmål som ska säkerställa grundläggande förmågor hos alla kontinuerligt tjänstgörande gruppbefälskategorier.
GU-F (5)	Grundläggande soldatutbildning för frivillig personal	Utbildningsmål för GU-F utgör lägsta GSSU-nivå för personal vilka ska beväpnas. GU-F genomförs i huvudsak av personal till Hemvärnet.

GSU (6)	Grundläggande soldatutbildning	Samma utbildningsmål som GU-F men med ett annat upplägg som möjliggör genomförande för Försvarsmaktsanställd personal med ordinarie arbetstidsuttag. Lägsta GSSU-nivå för personal vilka ska beväpnas.
GSU INT (7)	Grundläggande soldatutbildning för internationell tjänst	För personal som ska genomföra internationell insats men som saknar militär grundutbildning.
KombU (8)	Kombattantutbildning för obeväpnad personal	Dessa utbildningsmål är avsedda för såväl kombattanter som icke kombattanter enligt Totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)

Tabell 1.2.

Grundutbildning mot särskilda inriktningar (GU/SI), Militär grundkurs (MGK) inom ramen för Särskild officersutbildning (SOFU), Fortsatt soldatutbildning Internationell tjänst (FSU INT) samt Enskild rotationsutbildning internationell insats (ER INT) är utbildningar som ligger i ”gränslandet” till utbildningarna i H GSSU. Dessa utbildningar är dock begränsade i omfattning, omfattas av andra särskilda regler och regleras därför lämpligast i andra former än via H GSSU.

Regleringar för dessa utbildningar ska dock göras åtkompliga via EMILIA/GSSU.

1.4. Ansvarsfördelning GSSU

H GSSU fastställs av FM UTBCH.

Varje utbildnings övergripande reglemente eller handbok styr ansvarsförhållandena i respektive utbildning. För GSSU som exempelvis genomförs inom ramen för lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt regleras ansvarsförhållanden enligt R GURU.

GSSU som genomförs av frivilliga försvarsorganisationer på uppdrag av Försvarsmakten (t.ex. GU-F) genomförs enligt H FRIV.

GSSU som genomförs som hemvärnsutbildning (t.ex. KombU) genomförs enligt HVH.

GSSU som genomförs som yrkes- och befattningsutbildning för anställd personal inom Försvarsmakten (t.ex. GSU INT) genomförs enligt Reglemente utbildning (R UTB). Metoder för rapportering av dessa utbildningar anges i denna handbok.

MHS H, med stöd av sakområdesansvariga förband enligt tabell 1.3, utarbetar utbildningsanvisningar för GSSU. Förband har uppdrag som sakområdesansvariga i GSSU enligt VU.

På uppdrag av Försvarsmaktens utbildningschef genomför MHS H uppföljning av utbildningar reglerade enligt H GSSU.

HANDBOK

Förband	Ansvarar för sakområde
MHS H	Försvarsupplysning Värdegrund och etik Samarbetsförmåga Mental träning Trupp utbildning/Pedagogik Truppföring/Ledarskap Övriga, ej fördelade sakområden
MSS	Skjututbildning Strid Närkamp Folkrätt Irreguljär krigföring
MHS K/FMIF	Fysisk prestationsförmåga Fysiskt stridsvärde (med delmängder ur försvarsmedicin, SERE och Kallt och varmt väder)
Arméstaben Marksäk.sekt	Verksamhets säkerhet
HKV LEDS/TF/ Hållbarhetssektionen	Miljöutbildning
SkyddC	CBRN-utbildning Brandutbildning
FömedC	Försvarsmedicinsk utbildning
FM UndsäkC	Skyddsvaktsutbildning
K 3/FÖS	SERE utbildning
LedR/LedSS	Sambandstjänst Karttjänst
I 19/VintE	Fysiskt stridsvärde – Kallt väder
Ing 2/Farbs	Fältarbetstjänst

Tabell 1.3.

1.5. Utbildningsanvisningar

Utbildningsanvisningar för utbildningar enligt tabell 1.2 framgår av kap 2–8 i denna handbok.

Av respektive utbildningsanvisning framgår bl.a. utbildningsmål, krav för godkänt resultat, eventuella anvisningar för utvärdering, rapportering och dokumentation efter genomförd utbildning.

Fr.o.m. H GSSU 2020 framgår inte längre hänvisningar till utbildningsunderlag såsom publikationer, lärarhandledningar, övningsförteckningar, bildspel, etc. i själva handboken. Dessa underlag är en väsentlig del i kvalitetssäkringen av utbildningarna och ska

istället återfinnas på EMILIA/GSSU, under respektive utbildning. Motivet till detta är att minska behovet av revidering av handboken.

Förändringar av utbildningsanvisningar enligt denna handbok sker enligt följande princip: MHS H, med stöd av sakområdesansvariga förband, bereder förändringar och föreslår dessa för fastställande. I beredningen ska synpunkter inhämtas från staber, försvarsgrenar, stridskrafter och förband.

1.6. Pärmregister

Pärmregister att sätta i H GSSU pärmens som inledning, se nästa sida.

HANDBOK

INNEHÅLL H GSSU 2020

Kap	<i>Missiv, förord, läsanvisning samt revidering</i>
1	Inledning
2	GMU
3	GBU
4	FGBU
5	GU-F
6	GSU
7	GSU INT
8	KombU
9	Eftertext
10	
11	
12	

HANDBOK

**Utbildningsanvisning för
Grundläggande Militär utbildning (GMU)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

2. Grundläggande militär utbildning (GMU)	19
2.1. Allmänt	19
2.2. Kvalitetssäkring av GMU-förmågan.....	19
2.2.1. Allmänt om kvalitetssäkring av GMU-förmågan	19
2.2.2. Utbildningskontroller	19
2.3. Genomförande av utbildning mot GMU-målsättningarna.....	20
2.4. Målsättningar GMU-förmågan	20
2.4.1. Slutmål för GMU-förmågan	20
2.4.2. Slutmål 1	21
2.4.3. Slutmål 2.....	23
2.4.4. Slutmål 3.....	24
2.5. Instruktörskompetens.....	26
2.6. Dokumentation av GMU	26

HANDBOK

2. Grundläggande militär utbildning (GMU)

2.1. Allmänt

GMU är en sammanställning över målsättningar vilka ska vara nådda senast vid GU avslutning.³ Målsättningarna ska uppnås av alla värnpliktiga och skapar därmed en lägsta förmågenivå – *GMU-förmåga* – för alla soldater och sjömän efter genomförd GU.

De tidigare styrningar som funnits rörande GMU genomförande (t.ex. projekt och strimmor samt styrningar i tid) har tagits bort genom särskilt beslut av FM UTBCH.⁴ De nya styrningar som gäller för GMU påminner om de styrningar som fanns i systemet före GMU, *Försvarsmaktsgemensamma krav på förmåga för soldater och sjömän (FSS)*.⁵ Likaså finns fortsatt stor likhet mellan GMU och FSS vad avser utbildningsmålsättningar.

2.2. Kvalitetssäkring av GMU-förmågan

2.2.1. Allmänt om kvalitetssäkring av GMU-förmågan

GMU-förmågan kvalitetssäkras genom:

1. En tydlig övergripande uppgift – alla utbildningsmål enligt GMU förteckningen ska nås av alla värnpliktiga innan GU avslutas.
2. Tydligt formulerade utbildningsmål syftande till att uppnå önskvärt utbildningsresultat.
3. Tydliga utbildningshänvisningar/-stöd vilka ska tillhandahållas av sakområdesansvariga för att förtydliga målsättningen – *Vilket utbildningsresultat ska uppnås? – Hur bra ska den värnpliktige bli? – När vet jag att den värnpliktige kan det som målet avser?*
Som ansvarig för utbildningens genomförande på förband ska man ta del av och förhålla sig till dessa anvisningar.
4. GMU-målsättningarna kontrolleras genom ett antal centralt fastställda utbildningskontroller, se avsnitt – *Utbildningskontroller*.
5. Utbildning mot GMU-målsättningarna ska följas upp.
6. Vid GU konferens belyses och klarläggs GMU-målsättningar.
7. Förband ska uppmanas att skapa interna rutiner till stöd för att organisera, genomföra och följa upp utbildning mot GMU-målsättningarna.

2.2.2. Utbildningskontroller

Som en delmängd i kvalitetssäkringen av GMU-förmågan ska ett antal utbildningskontroller genomföras. Dessa utbildningskontroller framgår av tabell 2.1. Ytterligare anvisningar för utbildningskontrollerna framgår av EMILIA/GSSU/GMU.

---

³ "[...] senast vid GU avslutning" innebär att alla utbildningsmål enligt tabell 2.2–2.4 ska vara uppnådda senast vid GU avslutning. Detta utesluter inte att krav på förmågor kan ställas tidigare under GU, t.ex. om värnpliktiga ska lösa uppgift som skyddsvakt. Vidare bör vissa utbildningsmål ur slutmål 2 och 3 uppnås tidigt under GU. Tidpunkter för måluppfyllnad regleras av C GU.

⁴ FM2019-14139:1 C PROD FPE/FM UTBCH beslut rörande GMU inom ramen för GU

⁵ HKV 19 200:65019

HANDBOK

Vid en underkänd utbildningskontroll ska den värnpliktige erhålla respons på sin insats. Kompletterande utbildning och handledning ska erbjudas och den värnpliktige ska medges tillfälle för ny utbildningskontroll.

Flera utbildningskontroller kan genomföras och denna handbok reglerar inte något maximalt antal utbildningskontroller. Principen är istället ”så många som skäligen kan arrangeras”. Antal utbildningskontroller och dess resultat ska löpande dokumenteras. Hela GU-tiden ska utnyttjas för att nå godkänt resultat på GMU utbildningskontroller.

De värnpliktiga ska veta att utbildningskontroller kommer genomföras. Den värnpliktiges resultat på utbildningskontrollerna ingår som delar i värdering av *förmåga* samt värdering av *lämplighet* inom ramen för militärbetyget.

Sammanställning av utbildningskontroller för GMU		Ansvar
1	Prov Kompl (motsv)	MHS H
2	Prov vapenhantering och säkerhetsbestämmelser	MSS
3	FM kompetensprov Eldhandvapen	MSS
4	Kunskapsprov folkrätt	MSS

Tabell 2.1

2.3. Genomförande av utbildning mot GMU-målsättningarna

Principer för utbildning mot GMU-målsättningar, precis som annan utbildning under GU, framgår av Handbok Utbildningsmetodik (H UTBM).

På EMILIA/GSSU/GMU ska hänvisningar återfinnas i enlighet med avsnittet – *Utbildningsanvisningar, kapitel 1 i denna handbok*.

Den samlade utbildningstiden som åtgår för att utbilda mot GMU-målsättningarna är ca 8 veckor.

2.4. Målsättningar GMU-förmågan

2.4.1. Slutmål för GMU-förmågan

Gemensamt för alla värnpliktiga är att de efter GU ska kunna:⁶

1. försvara sig själv och tillsammans med andra kunna bevaka objekt och/eller försvara terräng, plats, anläggning eller verksamhet.
2. lösa sina uppgifter utifrån en förståelse för dessa i ett större sammanhang.
3. handla på ett sådant sätt att de lagar, regler, bestämmelser, rättigheter, skyldigheter, m.m. som gäller efterlevs.

Slutmålen bryts i denna utbildningsanvisning ner till konkreta utbildningsmål och beskrivs som en viss förmåga i en given situation.

---

⁶ ”[...] efter GU” innebär att alla utbildningsmål enligt tabell 2.2–2.4 ska vara uppnådda senast vid GU avslutning. Detta utesluter inte att krav på förmågor kan ställas tidigare under GU, t.ex. om värnpliktiga ska lösa uppgift som skyddsvakt. Vidare bör vissa utbildningsmål ur slutmål 2 och 3 uppnås tidigt under GU. Tidpunkter för måluppfyllnad regleras av C GU.

2.4.2. Slutmål 1

Slutmål:

Efter genomförd GU ska den värnpliktige kunna försvara sig själv och tillsammans med andra kunna bevaka objekt och försvara terräng, plats, anläggning eller verksamhet.

Delmål: Efter GU ska den värnpliktige,

- kunna framrycka och strida i stridspar inom ramen för en patrull eller grupp.
- kunna lösa uppgift som post.
- som enskild eller i stridspar kunna strida, inom ramen för grupps försvar av terräng, plats, anläggning eller verksamhet.

Situation: Under dagsljus⁷, aktuell årstid⁸, C/TIM-molnmiljö och en motståndare som uppträder utan stridsfordon. Urban miljö och betäckt terräng.⁹

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GMU.

Den värnpliktige ska
Strid <ul style="list-style-type: none">
• Kunna vidta åtgärder vid färdiga till strid.
• Kunna inta skydd.
• Kunna tillämpa de olika stridsförflyttningssätten.
• Kunna välja eld- och skyddsställning och vidta eldförberedelser.
• Kunna ingå i en patrull som under framryckning leds med kommando och tecken och använder olika grupperingsformer.
• Kunna framrycka och strida i stridspar inom ramen för en patrull.
• Kunna vidta enskild soldats/stridspars åtgärder vid sammanstöt.
• Kunna genomföra strid från eldställning, <u>även i mörker och vintermiljö</u>.
• Kunna genomföra strid inom ramen för grupps strid från stridsställning, <u>även i mörker och vintermiljö</u>.
• Kunna använda spränghandgranat.
• Ha genomfört grundläggande kastövning med spränghandgranat.
• Kunna belysa stridsfältet vid strid i mörker.
• Kunna upprätthålla olika beredskapsgrader.
• Kunna redogöra för tecken på stressreaktion och hur man kan behandla individer med stressreaktion.
• Kunna delta i ”Insats-/uppdragsutvärdering”.
• Kunna lösa uppgift som post vid bevakningsobjekt, <u>även i mörker och vintermiljö</u>.
• I anslutning till postställe kunna använda larmmina.
Skjututbildning <ul style="list-style-type: none">
• Kunna använda sitt eldhandvapen.¹⁰

⁷ Tre mål ska även uppnås i mörker. Detta anges vid respektive mål.

⁸ Fyra mål ska även uppnås i vintermiljö (den vintermiljö som förbandet kan erbjuda på ordinarie utbildningsplats/-ort inom ramen för GU). Detta anges vid respektive mål.

⁹ Båda typerna ska eftersträvas i syfte att visa på samma grundläggande beteende, oavsett omgivning. T.ex. är grunderna för val av eldställning eller skydds intagande de samma oavsett om det sker i betäckt terräng eller i urban miljö.

¹⁰ Försvarsgrens-/stridskraftschef fastställer typ av eldhandvapen.

HANDBOK

Närkamp <ul style="list-style-type: none">
• Kunna utföra och avvärja attacker på närstridsavstånd med och utan eldgivning samt anpassa våldsanvändningen till aktuell situation.
Fältarbete <ul style="list-style-type: none">
• Kunna välja skydd med hänsyn till olika föremåls skyddsförmåga.
• Kunna förbättra eget skydd och maskera utifrån hotbild.
Försvarsmedicin <ul style="list-style-type: none">
• Kunna genomföra ett omhändertagande enligt <C>ABCDE.
• Kunna genomföra HLR med hjärtstartare.
• Kunna vidta åtgärder vid olycka.
• Kunna agera enligt TOS-Basnivå.
CBRN <ul style="list-style-type: none">
• Övergripande kunna beskriva för hotbild och symptom av CBRN.
• Kunna använda den personliga skyddsutrustningen.
• Ha genomfört tillpassningskontroll av den personliga skyddsmask.
• Övergripande kunna beskriva hotnivåer samt utrustningsregler för CBRN.
• Kunna vidta personliga skyddsåtgärder i en C/R/N miljö, inklusive medicinska åtgärder.
Fysiskt stridsvärde <ul style="list-style-type: none">
• Kunna skapa förutsättningar för att upprätthålla personlig hygien och god hygien i alla typer av boende samt kunna hantera mat och vatten hygieniskt säkert.
• Kunna använda och anpassa sin personliga utrustning med hänsyn till rådande miljö och uppgift så att ett högt stridsvärde bibehålls.
• Kunna tillämpa en säker arbetsteknik vid olika befattningsrelevanta arbetsmoment.
• Kunna exemplifiera sambandet mellan belastning (tjänst/fysisk träning), återhämtning och fysisk prestationsförmåga (positiv-negativ/skadlig effekt).
• Övergripande kunna förklara behovet av energi (kost-) och vätskebalans, förbrukning vid olika verksamheter och situationer samt kunna vidta åtgärder för att få i sig tillräcklig mängd vätska och energi för att undvika prestationsnedsättning.
• Övergripande kunna förklara behovet av vila och sömn och hur det påverkar den fysiska och psykiska prestationsförmågan.
Förläggning ¹¹ <ul style="list-style-type: none">
• Kunna nyttja kvarter¹² och/eller bivack som förläggning, även i <u>vintermiljö</u>.
Brandutbildning <ul style="list-style-type: none">
• Kunna beskriva verkan av brand och brandstridsmedel.
• Ha passerat brandtunnel eller brandfönster på ett säkert sätt.
• Kunna handha brandsläckare och annan släckutrustning och släcka brand på kamrat.

¹¹ De dygn de värnpliktiga förläggs i bivack och kvarter ska fokus vara att den värnpliktiga utvecklar sin förmåga att omhänderta kropp och utrustning under dessa förhållanden på ett sådant sätt att den egna och gruppens förmåga att lösa uppgiften inte nedgår.

¹² Här avses kvarter av tillfällig art, t.ex. industrilokal eller en lada. Innebär att de värnpliktiga får använda liggunderlag eller liknande och organisera sin vila efter de förutsättningar lokalen erbjuder.

SERE – Survival

- Kunna bygga och ensam övernatta i nödbivack samt bygga och övernatta i grupp-bivack.
- Kunna bygga eldplats och genomföra stegvis tändning.
- Kunna rena vatten vid nöd-/bristsituation.

SERE – Evasion

- Kunna bestämma väderstrecken med hjälp av naturens tecken samt praktiskt kunna använda detta vid förflyttning.
- Kunna hålla sig undan från efterföljande motståndare.

SERE – Resistance

- Kunna redogöra för riktlinjer för uppträdande i fångenskap.

SERE – Extraction

- Kunna bidra till att lokaliseras av undsättningsförband genom olika metoder.
- Kunna undsättningsprocedurer (link-up) för att möjliggöra egen undsättning.

Tabell 2.2

2.4.3. Slutmål 2

Slutmål:

Efter genomförd GU ska den värnpliktige kunna lösa sina uppgifter utifrån en förståelse för dessa i ett större sammanhang.

Delmål:

- **Övergripande nivå:** Den värnpliktige ska övergripande kunna beskriva svensk säkerhetspolitik, Försvarmaktens uppdrag, uppgifter och organisation.

Situation: I diskussion med anhöriga och kamrater.

- **Förbandsnivå:** Den värnpliktige ska kunna lösa sina egna uppgifter utifrån en förståelse för dessa i ett större sammanhang (t.ex. patrull, grupp, pluton eller kompani).

Situation: Alla situationer där den värnpliktige löser (strids-)uppgifter.

- **Individ - grupp:** Den värnpliktige ska kunna bidra till att gruppens förmåga till samarbete och samspel utvecklas positivt under GU, i syfte att förelagda uppgifter ska kunna lösas framgångsrikt.

Situation: Alla situationer där den värnpliktige löser uppgifter.

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GMU.

Den värnpliktige ska

Försvarsupplysning– Övergripande nivå

- Övergripande kunna beskriva begreppet *säkerhetspolitik*.
- Övergripande kunna beskriva innebörden av begreppet *totalförsvaret*.
- Övergripande kunna beskriva Försvarmaktens uppgifter och organisation.
- Övergripande kunna beskriva internationella organisationer (FN, EU, NATO).
- Övergripande kunna beskriva totalförsvarsplikten med gällande lagstiftning.

Försvarsupplysning– Förbandsnivå

- Kunna redogöra för vilket syfte den egna uppgiften har i ett större sammanhang.

HANDBOK

Samarbetsförmåga

- Kunna bidra till att ett bra samarbete utvecklas och bibehålls i gruppen och med andra grupper i enheten.
- Kunna bidra till att utveckla en god kommunikation i gruppen.
- Kunna bidra till att utveckla gruppens förmåga att förebygga destruktiva konflikter.
- Kunna utveckla sitt moraliska omdöme och kunna bidra till att gruppen har en god moralisk beredskap inför de uppgifter man har att lösa.
- Kunna reflektera över hur den egna förmågan bidrar till gruppen i syfte att få ökad självinsikt och ökat självförtroende.

Koll på Gruppen

- Veta så mycket om alla medlemmar i gruppen att den värnpliktige övergripande kan presentera gruppmedlemmarna för befäl och/eller andra grupper.
- Kunna beskriva vilka ”civila förmågor” som finns i gruppen och som antas komma till användning i gruppens arbete under GU.
- Kunna beskriva vilken som är gruppens gemensamma uppfattning om vad som kännetecknar en välfungerande grupp.

Tabell 2.3

2.4.4. Slutmål 3

Slutmål:

Den värnpliktige ska under GU kunna handla på ett sådant sätt att de lagar, regler, bestämmelser, rättigheter, skyldigheter m.m. som gäller efterlevs.

Delmål:

- Den värnpliktige ska kunna redogöra för innebörden i eller ha tillgång till information om för den dagliga tjänsten relevanta lagar, regler, bestämmelser, rättigheter och skyldigheter.
- Den värnpliktige ska aktivt kunna medverka i arbetsmiljö- och utbildningssäkerhetsarbetet.
- Den värnpliktige ska kunna aktivt bidra i Försvarmaktens värdegrundsarbete.

Situation: Alla situationer där den värnpliktige löser uppgifter

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GMU.

Den värnpliktige ska

Värdegrund och etik

- Kunna redogöra för syftet med och innehållet i Försvarmaktens värdegrund, uppförandekod och Försvarmaktens nolltolerans mot droger, trakasserier, könskränkningar, homofobi, m.m.
- Kunna agera vid händelse av diskriminering, mobbning, trakasserier eller andra yttringar som strider mot Försvarmaktens värdegrund. Veta hur och till vem en anmälan görs samt vara införstådd med det egna ansvaret.
- Ha reflekterat kring den militära professionens särart avseende rätten/skyldigheten att använda dödligt våld och risken att dödas.

Folkrätt

- Uppfylla de krav på folkrättsutbildning som ställs på soldater och sjömän i enlighet med Försvarmaktens Interna bestämmelser (FIB).

Verksamhetssäkerhet

- Kunna redogöra för vad begreppet risk innebär.
- Efterhand som situationen utvecklas fortlöpande kunna göra nya riskbedömningar
- Medvetet¹³ kunna tillämpa säkerhetsbestämmelserna när uppgifterna löses.
- Kunna tillämpa envars skyldighet att ingripa vid fara.
- Kunna agera utifrån bestämmelser för det lokala brandskyddet och vidta rätta åtgärder vid brand.
- Kunna hantera kniv, yxa och såg på ett säkert sätt.
- Kunna lösa uppgifter i varmt och kallt väder (ha genomfört utbildningspaketet *Varmt väder* och *Kallt Väder*).
- Kunna lösa uppgifter med fullgott skydd för hörsel (ha genomfört tillämpliga delar av utbildningspaketet *Hör upp och hör sen*).
- Kunna redogöra för de generella elsäkerhetstyrningarna som framgår av *reglemente verksamhetssäkerhet gemensam*.

Exercis och soldaterinran

- Kunna ange vilken grad som motsvarar olika gradbeteckningar (de vanligaste tjänstegrader som den värnpliktige möter under sin GU).
- Kunna uppträda enskilt och i sluten ordning (minst hälsning, anmälan, uppställning på linje och kolonn, vändningar, marschantråde och halt, marsch i sluten ordning).
- Under GU inledning ha blivit meddelad soldaterinran.

Miljöutbildning – Yttre miljö

- Kunna delta i Försvarsmaktens miljövårdsarbete.

Inre tjänst/Kommandantur

- Kunna delta i vården av gemensamma lokaler med beaktande av bland annat miljöbestämmelser och krav på hygien.
- Efterhand som utrustningen hämtas ut och börjar användas ska den kvitteras och passas till. Den värnpliktige ska kunna namnge de delar i den personliga utrustningen som används.
- Kunna vårda personlig och gemensam materiel under fält- och kasernförhållanden.
- Kunna fullgöra sin tjänst på ett sådant sätt att aktuella lokala instruktioner följs.
- Kunna beskriva de lokala bestämmelser avseende hälso- och sjukvård som gäller under GU.
- Kunna beskriva de förmåner den värnpliktige har under GU.
- Kunna beskriva vad som gäller för permission/tjänstledighet under GU.
- Kunna beskriva vad som gäller för religiös utövning under GU.

Rättstjänst

- Kunna beskriva innebörden av Disciplinansvarslagen.
- Kunna beskriva rättigheter och skyldigheter såsom t.ex. närvaro, ledigheter och uniformsbestämmelser som gäller för värnpliktiga under GU.
- Kunna förklara innebörden av begreppen *befälsrätt* och *förman*.
- Kunna beskriva skyldigheten att lyda förmans order i vad som rör tjänsten.
- Kunna beskriva förbandets möjlighet att använda sig av tvångsmedel, bland annat visitera skåp och annat tillhörande den värnpliktige.

Säkerhetsmedvetande

- Kunna beskriva säkerhetshotande verksamhet riktad mot Försvarsmakten och innebörd av tystnadsplikt och meddelandefrihet.

¹³ Medvetet innebär att den värnpliktiga kan redogöra för sina motiv till vald handling

Sambandstjänst - Telehotet

- Kunna beskriva hotet från främmande telekrigföring mot vår verksamhet och vår personal, samt hur felaktig och otillåten användning av radio, mobiltelefoni, mobila teletjänster och sociala media kan bidra till detta hot.
- Kunna vidta lämpliga åtgärder med stöd av fickminne för att minska telehotet.

Tabell 2.4

2.5. Instrukörskompetens

För genomförande av utbildning mot GMU-målsättningarna krävs tillgång till bl.a. följande instruktörskompetenser:

- Instrukör Ak/Övningsledare grundläggande skjututb
- Skjutledare skjutfält, FUSA/SUSA
- Kastledare handgranat
- SERE instruktör
- TOS instruktör alternativt Huvudinstrukör-TOS (HI-TOS) alternativt Strids-sjukvårdarinstrukör som är tillika HI-TOS
- Närkampsinstruktör
- CBRN (tillpassningskontroll)
- HLR instruktör

2.6. Dokumentation av GMU

Någon särskild dokumentation av GMU-förmågorna görs inte. Av respektive *målkatalog befattning* framgår berörd GSSU-förmåga, t.ex. GMU. Av utryckningsrapporteringen framgår bl.a. BTK, vilken kan kopplas mot målkatalog befattning och därigenom mot aktuell GSSU-förmåga.

**Utbildningsanvisning för
Generell Gruppbefälsutbildning (GBU)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

3. Generell Gruppbefälsutbildning (GBU).....	31
3.1. Allmänt	31
3.2. Begrepp.....	31
3.3. Att organisera för GBU under GU.....	32
3.4. Truppföring (TF).....	33
3.4.1. Allmänt och syfte	33
3.4.2. Målsättningar TF	34
3.4.3. Utbildningstid och omfattning.....	34
3.5. Trupputbildning (TU)	35
3.5.1. Allmänt och syfte	35
3.5.2. Målsättningar TU.....	35
3.5.3. Utbildningstid och omfattning.....	35
3.6. Fysiskt stridsvärde (FySv)	35
3.6.1. Allmänt och syfte	35
3.6.2. Målsättningar FySv	36
3.6.3. Utbildningstid och omfattning.....	36
3.7. Utbildningskontroller i GBU	36
3.8. Dokumentation av GBU	37
3.9. Utvärdering av GBU	37

HANDBOK

3. Generell Gruppbefälsutbildning (GBU)

3.1. Allmänt

Generell gruppbefälsutbildning (GBU) har sin bakgrund i dåvarande OR-projektet vilka identifierade gemensamma krav på förmågor hos samtliga gruppbefäl inom områdena TF, TU och FySv. Utöver målsättningarna i GBU finns troligen även krav på förmågor för GB enligt målkatalogerna.

I GBU säkerställs den minsta gemensamma förmågenivån – *basnivån* – på Försvarmaktens gruppbefäl och högre¹⁴ vad gäller truppföring (TF), trupputbildning (TU) och fysiskt stridsvärde (FySv). Detta så att individen ska kunna:

- krigsplaceras som värnpliktigt gruppbefäl
- anställas och krigsplaceras som tidvis tjänstgörande gruppbefäl
- teckna avtal som gruppbefäl inom hemvärnet
- påbörja GOU

GBU ska genomföras t.ex.

- av värnpliktiga under grundutbildning, vilka lägst innehar gruppbefälsbefattningar,
- av anställda soldater/sjömän inför placering på gruppbefälsbefattningar,
- av officersaspiranter under Förberedande officerskurser (FOK) inför GOU¹⁵

GBU ska mer ses som en samling gemensamma målsättningar än en sammansatt utbildning. Utbildning mot målsättning kan alltså genomföras samlat men också mer spritt, t.ex. i anslutning till utbildning mot befattningsspecifika målsättningar.

För att fullt ut kunna tjänstgöra på befattning som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl finns ytterligare krav på generella förmågor. Dessa redovisas under kapitlet Fortsatt generell gruppbefälsutbildning (FGBU) i denna handbok. FGBU utgör förmågemässig *tilläggsnivå* för kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl.

3.2. Begrepp

Begrepp	Innebörd
Gruppbefäl (GB)	En individ som är krigsplacerad, anställd eller avtalsskriven i befattning som lägst OR4, eller är under grundutbildning till detta.
Gruppchef	En individ som är krigsplacerad, anställd eller avtalsskriven i befattning som lägst OR4 – eller är under grundutbildning till detta – och för befäl över en organisatorisk enhet.
Befälselev	En individ som är under utbildning till minst gruppbefäl eller gruppchef kan benämnas <i>befälselev</i> .
Trupp	En samling soldater och/eller sjömän som agerar samordnat.

¹⁴ Se R GURU, se avsnitt – *Befattningsutbildning (BU)*

¹⁵ I de fall dessa inte sedan tidigare har genomfört GBU

HANDBOK

Truppföring (TF)	TF är när en trupps verksamhet inriktas och samordnas av ett befäl. Verktyget för TF är befälsföring ¹⁶ . TF administreras i FM inom ramen för ämnet <i>Ledarskap</i> .
Trupputbildning (TU)	TU är när en trupps lärande organiseras under ledning av en eller flera instruktörer. Verktyget för TU är utbildningsmetodik ¹⁷ . TU administreras i FM inom ramen för ämnet <i>Pedagogik</i> .
Fysisk Prestationsförmåga (FP)	FP kan sammanfattas som ett samspel mellan en individs energigivande processer, nerv- och muskelfunktioner samt psykologiska faktorer för ett bestämt fysiskt arbete. Detta samspel och ingående delar benämns även med samlingsnamnet ”inre faktorer” i Fysiskt stridsvärde.
Stridsvärde	Mått på ett förbands förmåga att lösa uppgifter enligt krigsförbandsspecifikationen. (<i>AH Begrepp</i>)
Fysiskt stridsvärde (FySv)	FySv är den fysiska prestationsförmågan/inre faktorer som i varje situation påverkas av yttre faktorer såsom vätska, kost, sömn/vila, miljö, personlig utrustning samt hygien som individen/gruppen har för att lösa en bestämd (strids)uppgift.
Generell Gruppbefälsutbildning (GBU)	Gruppbefälsutbildning kan bestå av en generell del och en befattningsspecifik del. Begreppet GBU relaterar vanligtvis till den generella delen.
FOK	Förberedande officerskurser. Utbildningar som förbereder den blivande kadetten för kommande grundläggande officersutbildningar i Försvarsmakten eller vid Försvarshögskolan
Tidvis tjänstgörande gruppbefäl (GB/T)	GB vid T-förband
Kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl (GB/K)	GB vid K-förband
BU	Befattningsutbildning
FU	Förbandsutbildning

Tabell 3.1.

3.3. Att organisera för GBU under GU

Den samlade utbildningstiden som åtgår för att nå utbildningsmålen enligt GBU är ca fyra veckor.

I den praktiska delen av GBU kan utbildning mot andra utbildningsmål förekomma. Därför behöver inte fyra veckor avdelas exklusivt för GBU utan GBU kan vävas ihop med annan BU eller FU. ”Ett plus ett kan alltså bli tre...” Det viktiga är att befälseven vid t.ex. grundutbildningens slut har nått samtliga utbildningsmål.

¹⁶ H SAMBEF 2014, kap 3

¹⁷ H UTBM (2013)

Ett exempel är att under utbildning/övning i TU utbilda mot målsättningar i GMU, BU eller FU.

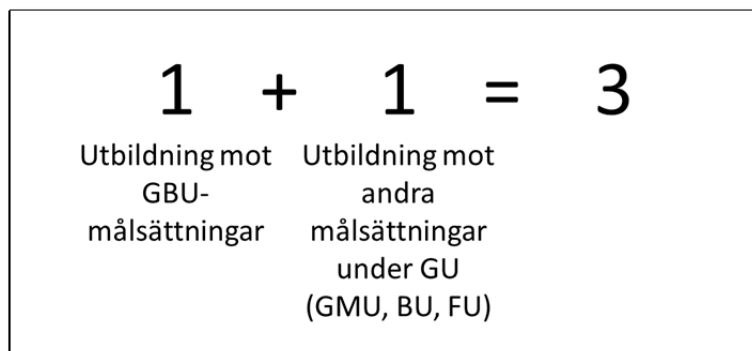

Bild 3.1. Effektiv grundutbildning

Under utbildningen bör genomförandet fokusera på att lära genom ”att göra” framför ”att läsa om” eller ”att prata om”. Praktiserandet är en viktig del i måluppfyllnaden.

3.4. Truppföring (TF)

3.4.1. Allmänt och syfte

Truppföring är grundfundamentet i alla gruppbefäls förmåga att verka som befäl. Truppföringsutbildningen ska ge gruppbefälet metoder och verktyg. I truppföringssituationen förenas,

- den uppgift som ska lösas,
- den trupp som ingår i enheten som ska lösa uppgiften och
- enhetens chef.

Med hjälp av sin befälsföring inriktar och samordnar chefen enheten så att uppgiften löses framgångsrikt. Ytterst handlar befälsföringen om att med bibehållet förtroende leda enheten i strid.

En generell truppföringsuppgift har följande gång: Gruppbefälet får en uppgift som ska lösas med enheten. För att lösa denna uppgift måste gruppbefälet ha ett antal förmågor. Gruppbefälet ska kunna:

1. förstå innebörden i uppgiften och den situation i vilken uppgiften ska lösas
2. generera några olika alternativ på hur uppgiften kan lösas
3. värdera alternativen och välja alternativ
4. ge order för valt alternativ
5. leda genomförandet
6. värdera resultatet och rapportera detta

Utbildningen ska ge gruppbefälet den formella, generella truppföringsförmåga som krävs av alla gruppbefäl för att kunna krigsplaceras. Efter formell utbildning ska fortsatt utbildning (tillämpning) ske. Omfattningen av tillämpning är troligen beroende på befattningens krav.

3.4.2. Målsättningar TF

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GBU.

Efter utbildningen ska befälsevenen:
<ul style="list-style-type: none"> • Kunna ge exempel på utmaningar i den extrema situationen och hur man som individ kan möta dessa. • Kunna förklara innebörden av begreppen <i>befälsrätt</i> och <i>förman</i>. • Förklara hur begreppen <i>befälsföring</i>, <i>chefskap</i> och <i>ledarskap</i> förhåller sig till varandra. • Kunna använda avsnitten ”<i>Några allmänna utgångspunkter för befälsföring</i>” och ”<i>Att vara chef och utöva befäl</i>” i H SAMBEF som ”uppslagsbok” för stöd i den egna befälsföringen. • Uppfylla de krav på folkrättsutbildning som ställs på gruppbefäl i enlighet med Försvarmaktens Interna bestämmelser (FIB). • Kunna leda insats- och uppdragsutvärdering med grupp. • Kunna leda ”särskild tillsyn på gruppen”. • Kunna beskriva och använda ett generellt tillvägagångssätt (enligt H SAMBEF avsnitt ”<i>Att leda verksamhet från uppgift till resultat</i>”). • Kunna använda det generella tillvägagångssättet vid uppgiften att leda: <ul style="list-style-type: none"> a) bevakning av terräng, plats, anläggning eller verksamhet (OBSLÖSA) b) en patrull som framrycker i olika syften (RASSOIKA) c) en grupp som försvarar en stridsställning d) förläggningstjänst (bivack och kvarter) med grupp

Tabell 3.1

3.4.3. Utbildningstid och omfattning

Ca två veckors utbildning bör avdelas för att utbilda mot ovanstående målsättningar.

Truppföringsutbildningen ska vara praktisk. De sista fyra ”leda-målen”¹⁸ kan betraktas som både *mål* och *medel*. Vi ser att kunnande i de sex stegen i det generella tillvägagångssättet (H SAMBEF avsnitt ”*Att leda verksamhet från uppgift till resultat*”) utvecklas genom praktiskt görande i dessa fyra mål. Vidare ger krav på förmåga i GMU att alla soldater/sjömän kan:

- bevaka terräng, plats, anläggning eller verksamhet
- framrycka i patrull
- försvara stridsställning
- nyttja förläggning för att bibehålla stridsvärdet

Då ter det sig naturligt att alla gruppbefäl kan leda dessa verksamheter. Finns andra medel för att praktisera det generella tillvägagångssättet må dock dessa nyttjas.

Ett exempel på upplägg är att arbeta i tre steg,

- först visar befälet hur uppgifter enligt ”leda-målen” kan lösas
- därefter får gruppbefälet öva på varandra
- och i sista steget får de tillämpa sitt kunnande, t.ex. på inneliggande värnpliktiga

¹⁸ a) – d)

3.5. Trupputbildning (TU)

3.5.1. Allmänt och syfte

För att underlätta grund- och repetitionsutbildning ska GB ges viss instruktörsförmåga. Skälet till detta är att tillgången till instruktörer kommer att vara begränsad vid både grund- och repetitionsutbildning. De kvalificerade instruktörerna måste kraftsamlas till de kvalificerade utbildningsuppgifterna. Genom att GB kan genomföra enklare utbildningsmoment möjliggörs denna kraftsamling.

Troligtvis är kraven på instruktörsförmåga högre för GB vid K-förband varför dessa bör ges en fortsatt utbildning inför tjänstgöring på en sådan befattning, se vidare under FGBU.

Utbildningen syftar till att gruppbefälet utvecklar den formella grund som krävs för att:

- kunna vara hjälpinstruktör¹⁹ i övningar med begränsad komplexitet under grund- och repetitionsutbildning
- självständigt, efter förberedelser med stöd²⁰, kunna leda bakomstationer med mycket begränsad komplexitet under grund- och repetitionsutbildning.

3.5.2. Målsättningar TU

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GBU.

Efter utbildningen ska befälseven kunna:

• med stöd, tillämpa metoden ”visa, instruera, öva, öva, pröva”²¹ i övningar med begränsad komplexitet och självständigt i övningar med mycket begränsad komplexitet, under grund- och repetitionsutbildning.

Tabell 3.2

3.5.3. Utbildningstid och omfattning

Ca en vecka åtgår för att utbilda mot ovanstående målsättningar. Under resterande GU-tid ska befälseven ges möjlighet att praktisera TU-förmågorna.

Ett exempel på upplägg är att arbeta i tre steg,

- först visar instruktören hur en viss övning kan genomföras
- därefter får gruppbefälet öva på varandra
- och i sista steget får de tillämpa sitt kunnande på ”skarp” trupp.

3.6. Fysiskt stridsvärde (FySv)

3.6.1. Allmänt och syfte

Utbildningen i FySv ska ge gruppbefälet förmåga att vidta rätt åtgärder för att optimera gruppens fysiska stridsvärde.²² Detta innebär att leda förebyggande åtgärder samt stridsvärdeshöjande åtgärder vid situationer där stridsvärdet nedgått.

¹⁹ Med hjälpinstruktör menar vi en individ som under en instruktörs ledning visar olika moment i övningen och/eller leder enskilda och avgränsade moment i övningen.

²⁰ Det är skillnad på vad en individ kan prestera själv och vad samma individ kan prestera när denna får stöd av andra, t.ex. handledare, instruktörer eller kamrater med mer erfarenhet än den egna. Det en individ kan åstadkomma tillsammans med andra kan den oftast lära sig att göra själv.

²¹ Är annan utbildningsmetod mer relevant för gruppbefälskategorin må denna nyttjas.

²² Definition av optimera = finna den bästa ”optimala” lösningen på ett problem utifrån de förutsättningar som ges.

HANDBOK

För att optimera gruppens fysiska stridsvärde krävs kunskaper om yttre faktorer av mer tillfällig art så som sömn/vila, vätska, kost, miljö, hygien och personlig utrustning.

Gruppbefälet ska också ha förmåga att identifiera och analysera risker avseende yttre faktorer. Grunden för ett högt fysiskt stridsvärde är en god verksamhetsanpassad fysisk förmåga eftersom en tränad individ klarar yttre påfrestningar bättre än en otränad individ.

3.6.2. Målsättningar FySv

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GBU.

Efter utbildningen ska befälseleven:
<ul style="list-style-type: none">
• Kunna förklara begreppet fysiskt stridsvärde och dess ingående delar.
• Kunna beskriva smittorisker och andra hälsorisker från luft, vatten och livsmedel och hur dessa minimeras.
• Kunna beskriva behovet av sömn, vila och vakenhet kopplat till verksamhetssäkerhet och prestationsförmåga.
• Kunna exemplifiera olika individers energibehov med utgångspunkt från olika militära aktiviteter.
• Kunna beskriva kroppens värmereglering och värmeacklimatisering.
• Kunna identifiera och analysera risker vid kyla och värme.
• Ha förmåga att anpassa klädsel i egen grupp med hänsyn till rådande väderlek och aktivitet.
• Kunna utföra kontroll på personal vid kyla och värme samt leda omhändertagande av köld- och värmerelaterade skador som uppstår i egen grupp.
• Kunna beskriva stressrelaterade symptom och hur ett bra ”psykiskt stridsvärde” upprätthålls i egen grupp.
• Kunna bedöma personella stridsvärdet vid egen grupp och vidta åtgärder i syfte att höja stridsvärdet.

Tabell 3.3

3.6.3. Utbildningstid och omfattning

Ca en vecka åtgår för utbildningen i FySv. Metoderna för att nå utbildningsmålen är både teoretiska och praktiska.

Ett exempel på att arbeta är i tre steg,

- Först förmedlande teoretisk utbildning och exempel där instruktörerna visar hur åtgärderna kan göras.
- Därefter får gruppbefälseleverna öva på varandra
- Slutligen får de tillämpa sitt kunnande, t.ex. på inneliggande värnpliktiga

3.7. Utbildningskontroller i GBU

Den centralt fastställda utbildningskontrollen för GBU omfattar:

- Kunskapsprov folkrätt för gruppbefäl enligt anvisningar på EMLIA/GSSU/GBU

Utöver ovanstående sker värderingen av utbildningsmålet i GBU i en samlad helhetsbedömning mot:

- målkatalogen för kommande befattning
- lämplighetsbedömning för kommande befattning

Detta gäller då GBU genomförs med värnpliktiga under grundutbildning eller med GSS inför befordran till OR4. Då GBU genomförs vid FOK får ytterligare utbildningskontroller fastställas för att värdera måluppfyllnad och lämplighet.

3.8. Dokumentation av GBU

Värnpliktiga under grundutbildning samt FOK-elever:

Då GBU genomförs med värnpliktiga under grundutbildning dokumenteras som huvudregel inte GBU som en särskild kompetens. Istället dokumenteras GBU som ingående kompetens i berörda BTK (lägst 800-nivå) vilket framgår av respektive målkatalog. BTK sak rapporteras till Rekryteringsmyndigheten.

Anställd personal

Då GBU genomförs med anställd personal ska GBU dokumenteras som kurs i system PRIO. Kurskoder och administrativt stöd erhålls via samarbetsyta EMLIA/GSSU/GBU.

3.9. Utvärdering av GBU

Utbildningen utvärderas:

- enligt eget lokalt underlag samt
- enligt centralt underlag

Underlag för central kursutvärdering återfinns på EMILIA/GSSU/GBU.

Det lokala och centrala underlaget sammanställs och tillsänds MHS H (ett exemplar skickas digitalt på mhs-h-gu@mil.se). MHS H vidarebefordrar synpunkter till berörda sakområdesansvariga.

HANDBOK

**Utbildningsanvisning för
Fortsatt Generell Gruppbefälsutbildning (FGBU)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

4.	Fortsatt Generell Gruppbefälsutbildning (FGBU).....	43
4.1.	Allmänt	43
4.2.	Truppföring (TF).....	43
4.2.1.	Allmänt och målsättningar TF	43
4.2.2.	Utbildningstid och omfattning.....	43
4.3.	Trupputbildning (TU)	43
4.3.1.	Allmänt och målsättningar TU	43
4.3.2.	Utbildningstid och omfattning.....	44
4.4.	Fysiskt stridsvärde (FySv)	44
4.4.1.	Allmänt och syfte	44
4.4.2.	Målsättningar FySv	44
4.4.3.	Utbildningstid och omfattning.....	44
4.5.	Krav för godkänt resultat efter FGBU	45
4.6.	Dokumentation av FGBU	45
4.7.	Utvärdering av FGBU.....	45

HANDBOK

4. Fortsatt Generell Gruppbefälsutbildning (FGBU)

4.1. Allmänt

GBU är utformad för personal som ska tjänstgöra och krigsplaceras som tidvis tjänstgörande gruppbefäl (GB/T) alternativt krigsplaceras som värnpliktigt gruppbefäl. Under grundutbildningen utvecklas förmågan normala fall till nivå PersQ UTB 3.

För att erhålla tillräcklig förmåga att kunna verka som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl (GB/K) behöver fortsatt förmågeutveckling ske inom områdena truppföring, trupputbildning och fysiskt stridsvärde.

Den övergripande största skillnaden mellan GB/T och GB/K är *befälsföringen i fred*, att kunna hantera rutiner, uppgifter, etc. i den dagliga tjänsten på förbandet. Sådana rutiner, uppgifter, etc. skiljer sig mellan funktioner, förband och försvarsgrenar/stridskrafter. Det handlar således om *specifika målsättningar* och beskrivs inte som gemensamma förmågor fortsatt gruppbefälsutbildningen (FGBU).

Den generella förmågan som dock alla gruppbefäl ska utveckla för att kunna bestrida kontinuerligt tjänstgörande gruppbefälsbefattning är:

- att kunna planera och leda träningspass med egen grupp (FySv)
- fortsatt övning under handledning för att utvecklas från PersQ UTB 3 till PersQ UTB 4 i förmågor inom TF/TU.

Detta avsnitt (FGBU) i H GSSU beskriver därmed den förmågeutvecklingen. FGBU utgör förmågemässig tilläggsnivå, utöver basnivån GBU, för kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl.

4.2. Truppföring (TF)

4.2.1. Allmänt och målsättningar TF

Utbildningsmålen för GB/K är samma som för GB/T (se GBU/TF). Dock ska förmågorna innehas i PersQ UTB 4 istället för PersQ UTB 3. Metoden för att öka i PersQ UTB inom TF är att öva och att öva i tillämpade situationer, t.ex. okänd terräng, samverkande friktioner, korta tidsförhållande, ny underordnad personal, etc. Det är viktigt att övandet och lärandet sker under handledning och att återkoppling ges och reflektion görs.

4.2.2. Utbildningstid och omfattning

M.h.t. att samma målsättningar ska innehas i högre PersQ UTB och metoden är fortsatt övning under handledning, finns ingen fastställd utbildningstid för området TF i FGBU.

4.3. Trupputbildning (TU)

4.3.1. Allmänt och målsättningar TU

Motsvarande resonemang som gäller för GB/K och TF gäller för TU. Dvs, förmågemålet och utbildningsmålsättningen är de samma som för GB/T (se GBU/TU).

HANDBOK

Förmågan ska dock innehas i PersQ UTB 4 istället för PersQ UTB 3. Skillnaden mellan PersQ UTB 4 och PersQ UTB 3 ligger i graden av komplexitet. Exempel på ökad grad av komplexitet i utbildningssituationerna kan vara att kunna utbilda större elevvolym, utbilda på allt mer avancerade uppgifter och/eller materiel eller genomföra utbildning med kortare förberedelsetid.

Metoden för att öka i PersQ UTB inom TU är att under handledning öva på TU i allt mer komplexa situationer. Det är viktigt att övandet och lärandet sker under handledning och att återkoppling ges och reflektion görs.

4.3.2. *Utbildningstid och omfattning*

M.h.t. att samma målsättningar ska innehas i högre PersQ UTB och metoden är fortsatt övning under handledning, finns ingen fastställd utbildningstid för området TU i FGBU.

4.4. Fysiskt stridsvärde (FySv)

4.4.1. *Allmänt och syfte*

Utbildningen i FySv ska ge gruppbefälet förmåga att planlägga, leda och utvärdera enskilda träningspass vid egen grupp eller med t.ex. värnpliktiga under GU.

Detta innebär att gruppbefälet ska ha förmåga att använda sig av olika träningsmodeller och rätt arbetsteknik för att uppnå syftet med träningspasset. Gruppbefälet ska kunna individ- och befattningsanpassa träningspasset samt anpassa träningspasset mot planerad belastningsstegring.

4.4.2. *Målsättningar FySv*

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/FGBU

Efter utbildningen ska befälseleven:
<ul style="list-style-type: none">
• Kunna beskriva grunderna inom träningsformer och modeller inom Försvarmakten.
• Kunna planera och leda enskilda befattningsinriktade träningspass med egen grupp, anpassat efter givet syfte och mål.
• Kunna visa exempel på rätt arbetsteknik samt hantera individuell anpassning vid träningspass.
• Kunna anpassa träningspassets belastningsdos i förhållande till rådande belastningar i tjänsten.
• Kunna göra en enklare krav- och kapacitetsanalys utifrån sin grupps befattningar.

Tabell 4.1

4.4.3. *Utbildningstid och omfattning*

Ca en veckas utbildning bör avdelas för att utbilda mot ovanstående målsättningar.

Utbildningen omfattar grundläggande teoretisk och praktisk utbildning där det praktiska utförandet att "leda som tränare" är en central del i utbildningen. Undervisningen genomförs med fördel i samband med fysisk träning där praktik och teori varvas.

Elevledda träningspass (praktisk träning) kan med fördel kombineras med den regelbundna träningen (FM FysS) och trupputbildning och bör påbörjas efter att utbildning i TU har påbörjats.

4.5. Krav för godkänt resultat efter FGBU

Utbildningsmålen i FGBU värderas som huvudregel inte genom särskilda utbildningskontroller.

Värderingen av utbildningsmålet i GBU sker i en samlad helhetsbedömning mot:

- målkatalogen för kommande befattning
- lämplighetsbedömning för kommande befattning

Detta gäller då GBU genomförs med GSS inför befordran till OR4. Om FGBU genomförs inom ramen för kurser i SOU gäller ordinarie kursregler för SOU.

4.6. Dokumentation av FGBU

FGBU ska dokumenteras som kurs i system PRIO. Kurskoder och administrativt stöd erhålls via samarbetsyta EMILIA/GSSU/FGBU.

4.7. Utvärdering av FGBU

Utbildningen utvärderas:

- enligt eget lokalt underlag samt
- enligt centralt underlag

Underlag för central kursutvärdering återfinns på samarbetsyta EMILIA/GSSU/FGBU.

Det lokala och centrala underlaget sammanställs och tillsänds MHS H (ett exemplar skickas digitalt på mhs-h-gu@mil.se). MHS H vidarebefordrar synpunkter till berörda sakområdesansvariga.

HANDBOK

**Utbildningsanvisning för
Grundläggande soldatutbildning för
frivillig personal (GU-F)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

5. Grundläggande soldatutbildning för frivillig personal (GU-F).....	51
5.1. Allmänt	51
5.2. Ansvarsförhållanden i GU-F.....	51
5.3. Utbildningsavtal.....	52
5.4. Förberedelser före utbildningen.....	52
5.5. GU-F slutmål	52
5.5.1. Slutmål 1.....	53
5.5.2. Slutmål 2.....	55
5.6. Utbildningskontroller.....	56
5.7. Lämplighetsbedömning	57
5.8. Vad krävs för att godkänt resultat efter GU-F?	57
5.9. Resultat efter GU-F.....	58
5.10. Utbildningens organiserande.....	58
5.11. Ytterligare hänvisningar och styrningar.....	58
5.12. Dokumentation av GU-F.....	59
5.13. Utvärdering av GU-F	59
5.14. Mall för lämplighetsbedömning av elev vid GU-F	61

HANDBOK

5. Grundläggande soldatutbildning för frivillig personal (GU-F)

5.1. Allmänt

De GU-F som för 2020 har planerats med H GSSU 2017²³ som grund ska också genomföras i enlighet med bestämmelser i H GSSU 2017. Senast fr.o.m. 2021 ska GU-F genomföras i enlighet med bestämmelser enligt denna handbok (H GSSU 2020).

GU-F genomförs som GSSU av frivilliga försvarsorganisationer för viss personal i hemvärnets krigsförband.

Efter beslut av C FÖRBPROD utgör GU-F den lägsta nivån av GSSU för att få tilldelas vapnet vid övning, beredskap eller annan tjänstgöring.

Utbildningsanvisningar finns för att genomföra GU-F med antingen:

- Ak 4
- Ak 5
- Pistol m/88

Utöver utbildningsanvisningar i denna handbok genomförs GU-F enligt H FRIV då GU-F genomförs för frivillig personal.

5.2. Ansvarsförhållanden i GU-F

MHS H utarbetar, med stöd av sakområdesansvariga enligt kapitel 1 i denna handbok, utbildningsanvisningar för GU-F. FM UTBCH fastställer utbildningsanvisningarna.

På uppdrag av FM UTBCH genomför MHS H uppföljning av GU-F.

Svenska Försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna) har ett huvudmannaskap inom frivilliga försvarsorganisationer för planering, genomförande, utvärdering och utveckling av GU-F, vilka genomförs av frivilliga försvarsorganisationer.

För GU-F finns en särskild arbetsgrupp GU-F (AG GU-F) där samverkansfrågor och andra frågor hanteras.

GU-F genomförs normalt av frivilliga försvarsorganisationer enligt uppdrag i VU. Förband ur Försvarsmakten har i uppdrag i VU att stödja frivilliga försvarsorganisationer i planering och genomförandet av utbildningen.

Inom frivilliga försvarsorganisationer representerar organisationer enligt nedan följande sakområden:

Sakområde	Frivillig försvarsorganisation
Kommendantur	Försvarsutbildarna
Inre tjänst	Försvarsutbildarna
Exercis	Försvarsutbildarna
Värdegrundsbildning	Försvarets personaltjänstförbund

²³ FM2017-12252:2

HANDBOK

Skjututbildning AK Skjututbildning Pistol Strid Folkrätt	Svenska Skyttesportförbundet Svenska Pistolskytteförbundet Försvarsutbildarna Försvarets Personaltjänstförbund
Fysisk prestationsförmåga	Försvarsutbildarna
Verksamhetssäkerhet	Försvarsutbildarna
CBRN	Försvarsutbildarna
Försvarsmedicin	Försvarsutbildarna

Tabell 5.1.

5.3. Utbildningsavtal

Deltagare som genomgår GU-F i frivilliga försvarsorganisationers regi ska ha tecknat ett s.k. *utbildningsavtal*.

5.4. Förberedelser före utbildningen

Genomförandet av GU-F i frivilliga försvarsorganisationers regi baseras på att eleven har förberett sig inför GU-F genom den nätbaserade delen av utbildningen. Detta för att hålla rimligt tempo i genomförandet av utbildningen. Om den nätbaserade delen inte har genomförts kommer eleven uppleva ett högre tempo under genomförandet.

Respektive frivillig försvarsorganisation som genomför GU-F ska kunna hänvisa elev till den nätbaserade utbildningen, inklusive inloggningsuppgifter.

5.5. GU-F slutmål

GU-F genomförs mot följande slutmål:

- Efter genomförd GU-F ska eleven kunna försvara sig själv och tillsammans med andra kunna försvara plats eller anläggning.
- Eleven ska under GU-F och därefter fortsatt tjänstgöring i Försvarsmakten kunna handla på ett sådant sätt att de lagar, regler, bestämmelser, rättigheter, skyldigheter m.m. som gäller efterlevs.

Kommentarer till slutmålet

Målsättningarna ovan kan vid en första anblick tyckas likna målsättningarna för GMU-förmågan och det kan därför vara lätt att tro att man kan utbilda en soldat med "GMU-förmågor" på endast två veckor. Så är inte fallet. Ovanstående två slutmål bryts längre fram i denna anvisning ner till detaljerade utbildningsmål, d.v.s. vad eleven ska kunna och i vilka situationer som förmågan ska innehas. I många fall kompletteras dessutom utbildningsmålet med utbildningsanvisningar, t.ex. en övningsförteckning som stöd för planering och genomförande. Vidare anges den utbildningstid som normalt bör tilldelas till målsättningen. Allt detta sammantaget svarar på frågan vad eleven ska kunna och hur bra.

GU-F har tagits fram med målet att ge viss personal i hemvärnets krigsförband en viss GSSU-förmåga. Efter GU-F och erforderlig grundläggande befattningsutbildning krigs-

placeras denna personal som personalkategori *frivillig personal*. Exempel på befattningar som denna personal bestrider är signalist, fordonsförare, hundförare, kock och sjukvårdare i hemvärnet.

Under GU-F utbildas inte skyttesoldater utan personalkategorierna löser andra huvuduppgifter än strid. Dock är personalen soldater och bild 5.1 nedan exemplifierar en typsituation som en elev ska kunna hantera efter godkänd GU-F.

Eleven ska kunna tilldelas/välja en eldställning, kunna bli tilldelat ett eldområde och däri kunna bekämpa uppdykande mål och misstänkta punkter under förutsättning att dager råder, soldaten/gruppen är i förhand, motståndaren uppträder utan stridsfordon och på ett avstånd av ca 10–100 m.

Bild 5.1.

Vid en så kort utbildning som GU-F måste utbildningsinnehållet noga värderas – vad är viktigast, vad hamnar i *fokus*? I GU-F har skjututbildningen prioriterats. Därefter utbildning i försvarsmedicin, CBRN, strid samt folkrätt. Övrig utbildning har nedprioriterats och viss utbildning har helt valts bort, t.ex. brandutbildning.

5.5.1. Slutmål 1

Slutmål:

Efter genomförd GU-F ska eleven kunna försvara sig själv och tillsammans med andra kunna försvara plats eller anläggning.

Delmål: Efter GU-F ska eleven,

- som enskild eller i stridspar kunna strida, inom ramen för grupps försvar av plats eller anläggning.

HANDBOK

Situation: I en förhandssituation under dagsljus, barmarksförhållanden och mot en motståndare som uppträder utan stridsfordon. Urban miljö och betäckt terräng.²⁴

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GU-F.

Eleven ska:
Strid och fältarbete (13 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna vidta åtgärder vid färdiga till strid.
• Kunna iordningsställa och tillpassa stridsvästen.
• Vid ingående i eldställning – kunna tillämpa stridsförflyttningsätten
• Kunna inta skydd.
• Kunna inta tilldelad eller välja eld- eller skyddsställning och vidta eldförberedelser.
• Kunna genomföra strid från eldställning.
• Kunna genomföra strid inom ramen för grupps strid från stridsställning.
• Kunna upprätthålla olika beredskapsgrader.
• Kunna förbättra eget skydd och maskera utifrån hotbild.
Skjututbildning (40 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna använda sitt eldhandvapen (Ak eller pistol).
Försvarsmedicin (14+2 timmar) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna genomföra ett omhändertagande enligt <C>ABCDE.
• Kunna genomföra HLR med hjärtstartare.
• Kunna vidta åtgärder vid olycka.
CBRN (6 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Övergripande kunna beskriva hotbild och symptom av CBRN.
• Kunna använda den personliga skyddsutrustningen.
• Ha genomfört tillpassningskontroll av den personliga skyddsmasken.
• Övergripande kunna beskriva hotnivåer samt utrustningsregler för CBRN.
• Kunna vidta personliga skyddsåtgärder i en C/R/N miljö, inklusive medicinska åtgärder.
Fysiskt stridsvärde (6 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna skapa förutsättningar för att upprätthålla personlig hygien och god hygien i alla typer av boenden samt kunna hantera mat och vatten hygieniskt säkert.
• Kunna använda och anpassa sin personliga utrustning med hänsyn till rådande miljö och uppgift så att ett högt stridsvärde bibehålls.
• Kunna tillämpa en säker arbetsteknik vid olika arbetsmoment så som t.ex. lyft, bärande av tung materiel.
• Med genomförd utbildning och dess fysiska träning som målbild, kunna genomföra egen träning efter GU-F i syfte att utveckla/bibehålla sin fysiska prestationsförmåga.
Förläggning²⁵ (13 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna nyttja bivack som förläggning.

²⁴ Båda typerna ska eftersträvas i syfte att visa på samma grundläggande beteende, oavsett omgivning. T.ex. är grunderna för val av eldställning eller skydds intagande de samma oavsett om det sker i betäckt terräng eller i urban miljö.

²⁵ De dygn eleven förläggs i bivack och kvarter ska fokus vara att eleven utvecklar sin förmåga att omhänderta kropp och utrustning under dessa förhållanden på ett sådant sätt att den egna och gruppens förmåga att lösa uppgiften inte nedgår.

Tillämpningsövning (24 tim)

- Under ett dygn med uppgiftslösande²⁶ och olika beredskapsgrader, kunna optimera det fysiska stridsvärdet så att eleven framgångsrikt kan lösa tilldelade uppgifter (dessa är fortsatt träning mot utbildningsmål i strid, försvarsmedicin, förläggnings-tjänst, etc).

Tabell 5.1

5.5.2. Slutmål 2**Slutmål:**

Eleven ska under GU-F och därefter fortsatt tjänstgöring i Försvarsmakten kunna handla på ett sådant sätt att de lagar, regler, bestämmelser, rättigheter, skyldigheter mm som gäller efterlevs.

Delmål:

- Eleven ska kunna redogöra för innebörden i eller ha tillgång till information om för den dagliga tjänsten relevanta lagar, regler, bestämmelser, rättigheter och skyldigheter.
- Eleven ska aktivt kunna medverka i utbildningssäkerhetsarbetet.

Situation:

Alla situationer där eleven löser uppgifter

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GU-F.

Eleven ska
Exercis (3 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna uppträda enskilt och i sluten ordning i enlighet med bestämmelser i R Parad 3 (hälsning, uppställning på linje och kolonn, marschanträda och halt, marsch i sluten ordning).
Soldaterinran <ul style="list-style-type: none">
• Under GU-F ha blivit meddelad soldaterinran.
Folkrätt (5 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Uppfylla de krav på folkrättsutbildning som ställs på soldater och sjömän i enlighet med Försvarsmaktens Interna bestämmelser (FIB).
Värdegrund (2 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna redogöra för syftet med och innehållet i Försvarsmaktens värdegrund och Försvarsmaktens nolltolerans mot droger, trakasserier, könskränkningar, homofobi, m.m.
• Kunna agera vid händelse av diskriminering, mobbning, trakasserier eller andra yttringar som strider mot Försvarsmaktens värdegrund. Veta hur och till vem en anmälan görs samt vara införstådd med det egna ansvaret.
Inre tjänst (4 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Förmåner eleven har under GU-F.
• Kunna ange vilken grad som motsvarar olika gradbeteckningar (de grader som eleven möter under sin GU-F).
Rättstjänst <ul style="list-style-type: none">
• Kunna fullgöra sin tjänst på ett sådant sätt att aktuella lokala instruktioner följs
• Känna till Disciplinansvarslagen.

²⁶ T.ex. eldpost, genomföra strid inom ramen för grupps strid från stridsställning, omhändertagande av skadad, CBRN, folkrätt.

HANDBOK

<ul style="list-style-type: none">
• Känna till de rättigheter och skyldigheter, närvaro, ledigheter och uniformsbestämmelser.
• Kunna förklara innebörden av begreppen <i>befälsrätt</i> och <i>förman</i>.
• Förbandets möjlighet att använda sig av tvångsmedel, bland annat visitera skåp och annat tillhörande eleven.
Verksamhetssäkerhet (3 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna redogöra för vad begreppet risk innebär.
• Medvetet²⁷ kunna tillämpa säkerhetsbestämmelserna när uppgifterna löses.
• I handling visa att eleven tar ansvar för sig själv och sin omgivning.
• Kunna tillämpa envars skyldighet att ingripa vid fara.
• Kunna agera utifrån bestämmelser för det lokala brandskyddet och vidta rätta åtgärder vid brand.
• Hantera kniv, yxa och såg på ett säkert sätt.
Kommendantur (5 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Hitta till matsal, serviceförråd, vapenförvaring, befälskontor, m.m.
• Ha kvitterat ut all sin utrustning och kunna nyttja denna. Efterhand som utrustningen används i GU-F tillpassas denna.
• Kunna namnge de delar i den personliga utrustningen som används.
• Kunna vårda personlig och gemensam materiel under fält- och kasernförhållanden.
• Återlämna utrustning.

Tabell 5.2

5.6. Utbildningskontroller

Utbildningen värderas genom följande utbildningskontroller:

- Prov säkerhetsbestämmelser
- Prov vapenhantering
- Kompetensprov
  - Ak enligt anvisningar på EMILIA/GSSU/GU-F
  - Pistol enligt anvisningar på EMILIA/GSSU/GU-F

Ovanstående utbildningskontroller ska genomföras under GU-F och inga andra utbildningskontroller får genomföras med koppling till godkänt/underkänt resultat.

Är eleven underkänd vid en utbildningskontroll ska kompletteringsutbildning och förnyad utbildningskontroll genomföras. Antalet tillfällen för utbildningskontroller är inte begränsade utan principen ”så många som är möjligt under hela utbildningstiden” ska tillämpas.

Utbildningskontroller avseende elevens resultat i skjututbildningen ska genomföras av instruktörer ur Svenska skyttesportförbundet, Svenska pistolskytteförbundet eller kvalitetssäkrare ur Försvarsmakten eller av denne utsedd. Dessa genomför också kompletteringsutbildningar inför eventuell nytt förnyad utbildningskontroll.

²⁷ Medvetet innebär att eleven kan redogöra för sina motiv till vald handling

5.7. Lämplighetsbedömning

Bedömning av lämplighet görs enligt mall, se nedan. Lämplighetsbedömningen genomförs genom egen- och befälsskattning.

Resultatet av Lämplighetsbedömningen ska sammanställas, sammanvägas och fastställs av lokal kurschef (motsv.).

Försvarsutbildarna utger särskilda handlingsregler för genomförande av Lämplighetsbedömning.²⁸

5.8. Vad krävs för att godkänt resultat efter GU-F?

Att vara godkänd efter GU-F definieras som att, se bild 5.2:

- vara godkänd i samtliga utbildningskontroller i GU-F
- vara godkänd i Lämplighetsbedömning för GU-F

Båda delarna är lika viktiga och finns inte godkänt resultat från båda delarna ska eleven rapporteras som underkänd från GU-F.

		LÄMPLIGHETSBEDÖMNING	
		EJ LÄMPLIG	LÄMPLIG
UTBILDNINGSKONTROLLER	EJ GODKÄND VID SAMTLIGA UTBILDNINGSKONTROLLER	EJ GODKÄND VID GU-F	EJ GODKÄND VID GU-F
	GODKÄND VID SAMTLIGA UTBILDNINGSKONTROLLER	EJ GODKÄND VID GU-F	GODKÄND VID GU-F

Bild 5.2.

²⁸ Se forsvarsutbildarna.se/funktionär/GU-F

5.9. Resultat efter GU-F

Elevernas resultat ska löpande dokumenteras för att i slutet av utbildningen ha underlag för värdering av elevens resultat. Elev ska i ”halvtidssamtal” få reda på om resultatet riskerar att inte nå godkänt.

Resultatet från samtliga utbildningskontroller ingående i GU-F samt resultatet av lämplighetsbedömningen ska sammanställas till ett resultat efter GU-F.

Utsedd kurschef fastställer resultat efter GU-F.

5.10. Utbildningens organiserande

GU-F omfattar 14 utbildningsdagar och organiseras i regel som en tvåveckors utbildning enligt av Försvarsutbildarna fastställd stomplan.²⁹ GU-F är komprimerad och genomförs med ett högt utbildningstempo.

Vid genomförandet av GU-F under två veckor ska ca ett dygns återhämtning organiseras.

GU-F omfattar två dygn i fältförläggning i tält. Ett dygn under formella former och ett dygn under mer tillämpade former. Av pedagogiska och verksamhetssäkerhetsmässiga skäl ska inte mer tid förläggas i fältförläggning.

5.11. Ytterligare hänvisningar och styrningar

Respektive sakområdesansvarig inom de frivilliga försvarsorganisationerna enligt tabell 5.1 är insatta i de hänvisningar som anges i denna utbildningsanvisning. Det är i allt väsentligt samma hänvisningar som för GMU och en viktig del i harmoniseringen av GU-F gentemot GMU. Dessa styrningar kan vid behov omsättas till särskilda och förtydligade styrning för GU-F av sakområdesansvarig ur frivilliga försvarsorganisationer.

Särskilda och förtydligande styrningar för GU-F tillhandahålls av Försvarsutbildarna. Exempel på sådana styrningar är:

- övningsplaner och övningsförteckningar
- bestämmelser för medinflytande
- bestämmelser för skiljande från utbildningen
- bestämmelser för lämplighetsbedömning
- bestämmelser för utvärdering och rapportering

Dessa återfinns på forsvarsutbildarna.se/funktionär/GU-F. Hänvisningar och styrningar kan gälla såväl personal ur frivilliga försvarsorganisationer som personal ur Försvarsmakten, t.ex. *kvalitetssäkraren* från stödjande förband.

Inloggningsuppgifter kan erhållas av Försvarsutbildarna eller t.ex. lokala kurs-/skolchefer för GU-F.

---

²⁹ Se forsvarsutbildarna.se/funktionär/GU-F

5.12. Dokumentation av GU-F

GU-F rapporteras som kurs i system PRIO. Kurskoder och administrativt stöd erhålls via samarbetsyta EMILIA/GSSU/GU-F eller av Försvarsutbildarna.

5.13. Utvärdering av GU-F

Försvarsutbildarna utger styrningar för utvärdering av GU-F. Dessa utvärderingar redovisas och analyseras bl.a. i Arbetsgrupp (AG) GU-F. Erfarenheter dragna i AG GU-F avseende utbildningsmål eller krav för godkänt resultat lämnas till MHS H. Inom ramen för MHS H uppdrag att utarbeta utbildningsanvisningar för GSSU samverkar MHS H med sakområdesansvariga förband i Försvarsmakten om utveckling av innehåll och/eller krav för godkänt resultat från GU-F.

HANDBOK

5.14. Mall för lämplighetsbedömning av elev vid GU-F

Födelsenr.	Namn	Förband

Chefsbedömning

Egenbedömning

BEDÖMNINGEN SKER MOT LÄMPLIGHET SOM <i>GENERELL SPECIALIST</i>				
A	Ansvar, omdöme och föredöme	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Tar sitt ansvar, Vidtar åtgärder när det behövs, Är ett föredöme för andra, Har god ordning och ett gott uppförande, Förmår att göra riktiga och kloka avvägningar	Kommentarer:		
B	Flexibilitet, initiativ och kreativitet	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Anpassar sig till skiftande uppgifter, människor, miljöer och tidsförhållanden, Agerar självständigt och tar initiativ inom egna eller angränsande områden, Är iderik, kreativ och finner lösningar i uppkomna situationer	Kommentarer:		
C	Inspiration, motivation och ledarskap	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Motiverar andra, Hjälper andra till utveckling, Ger konstruktiv feedback på utförda insatser, Berömmar andra, Strukturerar sitt och vid behov andras insatser på ett ändamålsenligt sätt, Har ett situationsanpassat ledarskap/förhållningssätt	Kommentarer:		
D	Samarbete, hänsyn och social kompetens	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Samarbetar mot gemensamma mål, Strävar efter att uppnå överenskommelser om vad som skall göras, Kan säga emot utan att vara otrevlig, Får god kontakt med andra människor, Bidrar till ett bra arbetsklimat, Tar hänsyn till andras personliga förutsättningar, Visar förståelse för andras behov	Kommentarer:		
E	Uthållighet och självkontroll	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Visar förmåga att hantera stressiga situationer, Visar psykisk uthållighet och en vilja att inte ge upp, Visar en god förmåga att hantera sina egna känslor	Kommentarer:		
F	Värdegrund	Inte Lämplig (IL)		Lämplig (L)
	Agerar enligt Försvarmaktens värdegrund	Kommentarer:		

**Utbildningsanvisning för
Grundläggande soldatutbildning (GSU)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

6.	Grundläggande soldatutbildning (GSU).....	67
6.3.	Allmänt	67
6.3.	Ansvarsförhållanden i GSU	67
6.4.	Utbildningskontroller.....	67
6.5.	Lämplighetsbedömning	68
6.6.	Resultat efter GSU	68
6.7.	Utbildningens organiserande	68
6.8.	Dokumentation av GSU	68
6.9.	Utvärdering av GSU	68
6.10.	Mall för lämplighetsbedömning av elev vid GSU	69

HANDBOK

6. Grundläggande soldatutbildning (GSU)

6.3. Allmänt

GSU genomförs som GSSU för viss personal i krigsförbanden. Främst handlar det om Försvarsmaktspersonal som saknar tidigare soldatutbildning och som ska krigsplaceras i ”beväpnad befattning”. Är befattningen obeväpnad ska *Kombattantutbildning för obeväpnad personal (KombU)* genomföras.

Utbildningsmålen och ”GSSU-förmågan” är den samma som för GU-F. Dock genomförs GSU under cirka tre veckor (ca 15 utbildningsdagar³⁰) i enlighet med gällande arbetstidsavtal för anställd personal. Därför omfattar detta avsnitt i H GSSU endast de *skillnader* som uppkommer m.a.a. olika personalgrupper. För utbildningsmål, utbildningsunderlag, krav för godkänt resultat, etc. se avsnitt – *GU-F*.

Efter beslut av C FÖRBPROD utgör GSU den lägsta nivån av GSSU för att få tilldelas vapnet vid övning, beredskap eller annan tjänstgöring.

Utbildningsanvisningar finns för att genomföra GSU med antingen:

- Ak 4
- Ak 5
- Pistol m/88

Utbildningsunderlag för GU-F (som har samma utbildningsmål som GSU) återfinns även på forsvarsutbildarna.se/funktionär/GU-F. För inloggningsuppgifter kontakta MHS H på mejladress: mhs-h-gu@mil.se.

6.3. Ansvarsförhållanden i GSU

MHS H utarbetar, med stöd av sakområdesansvariga enligt kapitel 1 i denna handbok, utbildningsanvisningar för GSU. FM UTBCH fastställer utbildningsanvisningarna.

På uppdrag av FM UTBCH genomför MHS H uppföljning av GSU.

GSU genomförs av krigsförbanden eller av krigsförbanden arrangerat stöd i genomförandet (t.ex. från frivilliga försvarsorganisationer).

6.4. Utbildningskontroller

Utbildningen värderas genom följande utbildningskontroller:

- Prov säkerhetsbestämmelser
- Prov vapenhantering
- Kompetensprov
  - Ak enligt anvisningar på EMILIA/GSSU/GSU
  - Pistol enligt anvisningar på EMILIA/GSSU/GSU

---

³⁰ M.h.t. att personalkategorin som huvudregel reda uppfyller målsättningar i t.ex. värdegrundsbildning och försvarsupplysning och ofta redan har personlig utrustning uthämtad och tillpassad kan utbildningstiden reduceras .

HANDBOK

Ovanstående utbildningskontroller ska genomföras under GSU och inga andra än utbildningskontroller får genomföras med koppling till godkänt/underkänt resultat.

Är eleven underkänd vid en utbildningskontroll ska kompletteringsutbildning och förnyad utbildningskontroll genomföras. Antalet tillfällen för utbildningskontroller är inte begränsade utan principen ”så många som är möjligt under hela utbildningstiden” ska tillämpas.

Utbildningskontroller avseende elevens resultat i skjututbildningen genomförs av kompanichef/plutonchef/instruktörer (motsv.).

6.5. Lämplighetsbedömning

Bedömning av lämplighet görs enligt mall nedan i denna handling. Lämplighetsbedömningen genomförs genom egen- och befälsskattning. För stöd avseende genomförande av lämplighetsbedömning – se handlingsregler på EMILIA/GSSU/GSU eller Försvarsutbildarnas hemsida.

Resultatet av Lämplighetsbedömningen ska föreslås av plutonchef (motsv.), sammanställas, sammanvägas och fastställs av kompanichef (motsv.).

6.6. Resultat efter GSU

Elevernas resultat ska löpande dokumenteras för att i slutet av utbildningen ha underlag för värdering av elevens resultat. Elev ska i ”halvtidssamtal” få reda på om resultatet riskerar att inte nå godkänt.

Resultatet från samtliga utbildningskontroller ingående i GSU samt resultatet av lämplighetsbedömningen ska sammanställas till ett resultat efter GSU.

Utsedd kompanichef (motsv.) fastställer resultat efter GSU.

6.7. Utbildningens organiserande

MHS H tillhandahåller stomplan för GSU, se EMILIA/GSSU/GSU

GSU omfattar två dygn i fältförläggning i tält. Av pedagogiska och verksamhetssäkerhetsmässiga skäl ska inte mer tid förläggas i fältförläggning.

6.8. Dokumentation av GSU

GSU rapporteras som kurs i system PRIO. Kurskoder och administrativt stöd erhålls via EMILIA/GSSU/GSU.

6.9. Utvärdering av GSU

GSU utvärderas av lokal utbildningsanordnare. En sammanställning av genomförd utvärdering ska ställas till MHS H på mejladress mhs-h-gu@mil.se

6.10. Mall för lämplighetsbedömning av elev vid GSU

Födelsnr.	Namn	Förband

Chefsbedömning

Egenbedömning

BEDÖMNINGEN SKER MOT LÄMPLIGHET SOM <i>GENERELL GSS, OR 1</i>				
A	Ansvar, omdöme och föredöme	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Tar sitt ansvar, Vidtar åtgärder när det behövs, Är ett föredöme för andra, Har god ordning och ett gott uppförande, Förmår att göra riktiga och kloka avvägningar	Kommentarer:		
B	Flexibilitet, initiativ och kreativitet	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Anpassar sig till skiftande uppgifter, människor, miljöer och tidsförhållanden, Agerar självständigt och tar initiativ inom egna eller angränsande områden, Är iderik, kreativ och finner lösningar i uppkomna situationer	Kommentarer:		
C	Inspiration, motivation och ledarskap	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Motiverar andra, Hjälper andra till utveckling, Ger konstruktiv feedback på utförda insatser, Berömmar andra, Strukturerar sitt och vid behov andras insatser på ett ändamålsenligt sätt, Har ett situationsanpassat ledarskap/förhållningssätt	Kommentarer:		
D	Samarbete, hänsyn och social kompetens	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Samarbetar mot gemensamma mål, Strävar efter att uppnå överenskommelser om vad som skall göras, Kan säga emot utan att vara otrevlig, Får god kontakt med andra människor, Bidrar till ett bra arbetsklimat, Tar hänsyn till andras personliga förutsättningar, Visar förståelse för andras behov	Kommentarer:		
E	Uthållighet och självkontroll	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Visar förmåga att hantera stressiga situationer, Visar psykisk uthållighet och en vilja att inte ge upp, Visar en god förmåga att hantera sina egna känslor.	Kommentarer:		
F	Värdegrund	Inte Lämplig (IL)		Lämplig (L)
	Agerar enligt Försvarmaktens värdegrund	Kommentarer:		

**Utbildningsanvisning för
Grundläggande soldatutbildning för
internationell tjänst (GSU INT)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

7. Grundläggande soldatutbildning för internationell tjänst (GSU INT).....	75
7.1. Allmänt	75
7.2. Ansvarsförhållanden i GSU INT	75
7.3. Antagningsprövning.....	76
7.4. GSU INT slutmål	76
7.4.1. Slutmål 1.....	76
7.4.2. Slutmål 2.....	78
7.4.3. Slutmål 3.....	79
7.5. Utbildningskontroller	81
7.6. Lämplighetsbedömning	81
7.7. Vad krävs för att godkänt resultat efter GSU INT	82
7.8. Resultat efter GSU INT	83
7.9. Utbildningens organisation	83
7.9.1. Allmänt	83
7.9.2. Fältdygn	83
7.9.3. Medinflytande.....	83
7.9.4. Stomplan.....	83
7.10. Skiljande från utbildningen	83
7.11. Dokumentation av GSU INT	84
7.12. Utvärdering av GSU INT	84
7.13. Mall för lämplighetsbedömning av elev vid GSU INT.....	85

HANDBOK

7. Grundläggande soldatutbildning för internationell tjänst (GSU INT)

7.1. Allmänt

Utbildningen GSU INT är skapad och avsedd för personal med särskild kompetens som behövs i krigsförband insatta i internationell tjänst men där personalen saknar tidigare grundläggande soldatutbildning. Exempel på sådan personal är stabsassistenter, förrådspersonal, IT-/IS-personal eller sjukvårdspersonal. Det är inte skyttesoldater och eleven blir inte skyttesoldat efter GSU INT. Däremot blir eleven soldat och ska efter eventuell *lokal utbildning* samt *insatsspecifik utbildning* kunna lösa soldatuppgifter såsom t.ex. delta i bevakningen av campen eller kunna ingå i en avdelning som utsätts för ett eldöverfall.

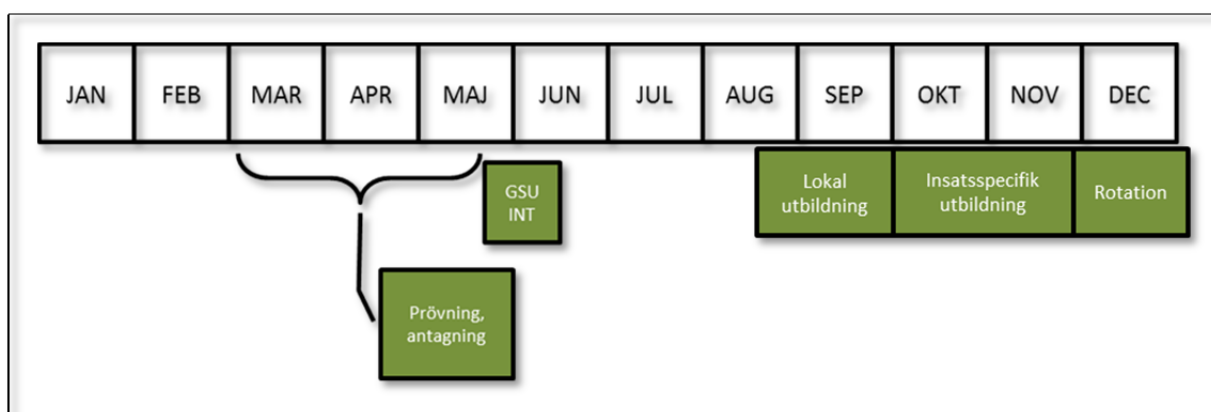

Bild 7.1.

Bilden ovan visar ett exempel på ungefärliga tidsförhållanden för prövning, antagning och utbildning av personal via GSU INT. Avvikelser från dessa förhållanden finns, såväl kortare som längre tidsförhållanden. Notera att insatsspecifik utbildning också varierar i omfattning för olika personalgrupper.

Vid en så kort utbildning som GSU INT måste utbildningsinnehållet noga värderas – vad är viktigast, vad hamnar i fokus? Här har säker vapenhantering och skjututbildning prioriterats. Därefter utbildning i försvarsmedicin, CBRN, strid samt folkrätt. Övrig utbildning har tvingats nedprioritera, vilket inte innebär att den är oviktig men den hinns helt enkelt inte med.

7.2. Ansvarsförhållanden i GSU INT

Ansvarsförhållanden för GSU INT regleras i skrivelse HKV 2011-11-30, 19 190:67980 *Ansvarsförhållanden och utbildningsanvisningar vid genomförande av GSU INT*. Denna skrivelse förändras avseende utbildningsanvisningarna då H GSSU ersätter utbildningsanvisningar för GSU INT.

På uppdrag av FM UTBCH genomför MHS H uppföljning av GSU INT.

7.3. Antagningsprövning

En viktig förutsättning för genomförande av GSU INT är att central antagning är genomförd efter *antagningsprövning* mot fastställda krav. Denna regleras inte vidare här.

7.4. GSU INT slutmål

GSU INT genomförs mot följande slutmål:

- Efter genomförd GSU INT ska eleven kunna försvara sig själv och tillsammans med andra kunna bevaka och försvara plats eller anläggning.
- Under och efter genomförd GSU INT ska eleven kunna lösa sina uppgifter utifrån en förståelse för dessa i ett större sammanhang.
- Eleven ska under GSU INT kunna handla på ett sådant sätt att de lagar, regler, bestämmelser, rättigheter, skyldigheter m.m. som gäller efterlevs.

Kommentarer till slutmålet

Målsättningarna ovan liknar målsättningarna för GMU-förmågan och det kan därför vara lätt att tro att man ska och kan utbilda en soldat med ”GMU-förmågor” på endast fem veckor. Så är inte fallet. Ovanstående tre slutmål bryts längre fram i denna handling ner till detaljerade utbildningsmål, d.v.s. vad eleven ska kunna och i vilka situationer som förmågan ska innehas. I många fall kompletteras dessutom utbildningsmålet med utbildningsanvisningar, t.ex. en övningsförteckning som stöd för planering och genomförande. Vidare anges den utbildningstid som normalt bör tilldelas till målsättningen. Allt detta sammantaget svarar på frågan vad eleven ska kunna och hur bra.

7.4.1. Slutmål 1

Slutmål:

Efter genomförd GSU INT ska eleven kunna försvara sig själv och tillsammans med andra kunna bevaka och försvara plats eller anläggning.

Delmål 1: Efter GSU INT ska eleven kunna

- inta skydd och eldställning för att kunna försvara sig själv.

Situation: I en för- eller efterhandssituation under dagsljus, barmarksförhållanden och mot en motståndare som uppträder utan stridsfordon. Urban miljö och betäckt terräng³¹.

Delmål 2: Efter GSU INT ska eleven,

- kunna lösa uppgift som post.

Situation: I en förhandssituation under dagsljus³², barmarksförhållanden och mot en motståndare som uppträder utan stridsfordon. Urban miljö och betäckt terräng.³³

Delmål 3: Efter GSU INT ska eleven,

- som enskild eller i stridspar kunna strida, inom ramen för grupps försvar av plats, eller anläggning.

---

³¹ Båda typerna ska eftersträvas i syfte att visa på samma grundläggande beteende, oavsett omgivning. T.ex. är grunderna för val av eldställning eller skydds intagande de samma oavsett om det sker i betäckt terräng eller i urban miljö.

³² Ett mål ska även uppnås i mörker. Detta anges vid aktuellt mål.

³³ Se fotnot 5.

Situation: I en förhandssituation under dagsljus, barmarksförhållanden och mot en motståndare som uppträder utan stridsfordon. Urban miljö och betäckt terräng.³⁴

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GSU INT.

Eleven ska
Strid och fältarbete (ca 32 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna iordningsställa och tillpassa stridsutrustningen (stridsvästen).
• Kunna vidta åtgärder vid färdiga till strid.
• Kunna inta skydd.
• Kunna välja skydd med hänsyn till olika föremåls skyddsförmåga.
• Kunna förbättra eget skydd och maskera utifrån hotbild.
• Kunna tillämpa de olika stridsförflyttningssätten.
• Kunna välja eld- eller skyddsställning och vidta eldförberedelser.
• Kunna ingå i en patrull som under framryckning leds med kommando och tecken och använder olika grupperingsformer.
• Kunna genomföra strid från eldställning.
• Kunna genomföra strid inom ramen för grupps strid från stridsställning.
• Kunna upprätthålla olika beredskapsgrader.
• Kunna lösa uppgift som post vid bevakningsobjekt, <u>även i mörker</u>.
• Kunna delta i ”Insats-/uppdragsutvärdering”.
Skjututbildning (ca 55 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna använda sitt eldhandvapen.
Yttre Miljö (ca 1 timme) <ul style="list-style-type: none">
• Känna till att olika organisationer (NATO, EU, FN) kan ha egna miljöpolicies och riktlinjer.
• Känna till de väsentliga miljöaspekterna i ett insatsland.
• Veta vilka miljöutmaningar för den enskilde det finns på en camp.
• Kunna ta hänsyn till kulturella och religiösa områden och byggnader.
Försvarsmedicin (14+2 timmar) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna genomföra ett omhändertagande enligt <C>ABCDE.
• Kunna genomföra HLR med hjärtstartare.
• Kunna vidta åtgärder vid olycka.
Förläggning³⁵ (ca 8 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna nyttja kvarter³⁶ och bivack som förläggning.
CBRN (6 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna använda den personliga skyddsutrustningen.
• Ha genomfört tillpassningskontroll av skyddsmask.
• Känna till hotnivåer samt utrustningsregler för CBRN.
• Kunna vidta personliga skyddsåtgärder i en C/R/N miljö inklusive medicinska åtgärder.

³⁴ Se fotnot 5.

³⁵ De dygn eleven förläggs i bivack och kvarter ska fokus vara att eleven utvecklar sin förmåga att omhänderta kropp och utrustning under dessa förhållanden på ett sådant sätt att den egna och gruppens förmåga att lösa uppgiften inte nedgår.

³⁶ Här avses kvarter av tillfällig art, t.ex. industrilokal eller en lada. Innebär att eleverna får använda liggunderlag eller liknande och organisera sin vila efter de förutsättningar lokalen erbjuder.

<p>Brandutbildning (cirka 3 timmar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunna beskriva verkan av brand och brandstridsmedel. • Ha passerat brandtunnel eller brandfönster på ett säkert sätt. • Kunna handha brandsläckare och annan släckutrustning och släcka brand på kamrat.
<p>Fysiskt stridsvärde (ca 10 tim + 3 tim/vecka = 25 tim)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunna skapa förutsättningar för att upprätthålla personlig hygien och god hygien i alla typer av boenden samt kunna hantera mat och vatten hygieniskt säkert. • Kunna använda och anpassa sin personliga utrustning med hänsyn till rådande och insatsaktuell miljö och uppgift så att ett högt stridsvärde bibehålls. • Kunna tillämpa en säker arbetsteknik vid olika arbetsmoment så som t.ex. lyft, bärande av tung materiel. • Övergripande kunna förklara behovet av fysisk prestationsförmåga för lösande av uppgifter (slutmål 1) samt den fysiska prestationsförmågans koppling till fysiskt stridsvärde. • Övergripande kunna förklara sambandet mellan belastning (tjänst/fysisk träning), återhämtning och fysisk prestationsförmåga (positiv-negativ/skadlig effekt). • Övergripande kunna förklara behovet av energi- (kost)- och vätskebalans, förbrukning vid olika verksamheter och situationer samt kunna vidta åtgärder för att få i sig tillräcklig mängd vätska och energi för att undvika prestationsnedsättning. • Övergripande kunna förklara behovet av vila, sömn och vakenhet och hur den påverkar prestationsförmågan och säkerhetsaspekter • Ha utvecklat en vana för regelbunden och allsidig träning. • Kunna identifiera sitt egna behov av träning utifrån den kommande insatsbefattningens fysiska belastningar och sin nuvarande fysiska kapacitet samt kunna planera och genomföra sin träning inför insatsen.
<p>Tillämpningsövning (ca 8 tim)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under ett dygn med uppgiftslösande³⁷ och olika beredskapsgrader, kunna optimera det fysiska stridsvärdet så att eleven framgångsrikt kan lösa tilldelade uppgifter (dessa är fortsatt träning mot utbildningsmål i strid, försvarsmedicin, förläggnings-tjänst, folkrätt, etc.).

Tabell 7.1

7.4.2. Slutmål 2

Slutmål:

Under och efter genomförd GSU INT ska eleven kunna lösa sina uppgifter utifrån en förståelse för dessa i ett större sammanhang.

Delmål:

- **Övergripande nivå:** Eleven ska *översiktligt* kunna redogöra för Försvarsmaktens uppdrag, uppgifter och organisation.

Situation: I diskussion med anhöriga och kamrater.

- **Individ-grupp:** Eleven ska kunna bidra till att gruppens förmåga till samarbete och samspel utvecklas positivt, i syfte att förelagda uppgifter ska kunna lösas framgångsrikt.

Situation: Alla situationer där eleven löser uppgifter.

³⁷ T.ex. genomföra strid inom ramen för grupps strid från stridsställning, omhändertagande av skadad, CBRN, etc.

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GSU INT

Eleven ska (sammanlagt ca 5 tim):
Försvarsupplysning <ul style="list-style-type: none">
• Övergripande kunna beskriva Försvarsmaktens uppgifter och organisation.
• Övergripande kunna beskriva organisationer i internationell krishanteringsförmåga (FN, EU, NATO).
Samarbetsförmåga <ul style="list-style-type: none">
• Kunna bidra till gruppens förmåga att lösa uppgiften.
• Veta så mycket om alla medlemmarna i gruppen att eleven övergripande kan presentera gruppmedlemmarna för befäl och/eller andra grupper.
• Kunna beskriva vilka "civila förmågor" som finns i gruppen och som antas komma till användning i gruppens arbete under GSU INT.
• Kunna beskriva vilken som är gruppens gemensamma uppfattning om vad som kännetecknar en välfungerande grupp.
<ul style="list-style-type: none">
• Genomföra mental träning för att reducera stress.
<ul style="list-style-type: none">
• Kunna beskriva hur GSU INT är organiserad samt kraven för godkänd GSU INT.

Tabell 7.2

7.4.3. Slutmål 3

Slutmål:

Eleven ska under GSU INT kunna handla på ett sådant sätt att de lagar, regler, bestämmelser, rättigheter, skyldigheter m.m som gäller efterlevs.

Delmål:

- Eleven ska kunna redogöra för innebörden i eller ha tillgång till information om för den dagliga tjänsten relevanta lagar, regler, bestämmelser, rättigheter och skyldigheter.
- Eleven ska aktivt kunna medverka i arbetsmiljö- och utbildningssäkerhetsarbetet.
- Eleven ska kunna aktivt bidra i Försvarsmaktens värdegrundsarbete.

Situation: Alla situationer där eleven löser uppgifter.

Analys av delmålen:

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/GSU INT

Eleven ska
Värdegrund och etik (ca 2 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna redogöra för syftet med och innehållet i Försvarsmaktens värdegrund och Försvarsmaktens nolltolerans mot droger, trakasserier, könskränkningar, homofobi, mm.
• Kunna agera vid händelse av diskriminering, mobbning, trakasserier eller andra yttringar som strider mot Försvarsmaktens värdegrund. Veta hur och till vem en anmälan görs samt vara införstådd med det egna ansvaret.
• Ha reflekterat kring den militära professionens särart avseende rätten/skyldigheten att använda dödligt våld och risken att dödas.

HANDBOK

<p>Verksamhetssäkerhet (ca 3 tim)</p> <ul style="list-style-type: none">
• Kunna redogöra för vad begreppet risk innebär.
• Medvetet³⁸ kunna tillämpa säkerhetsbestämmelserna när uppgifterna löses.
• I handling visa att eleven tar ansvar för sig själv och sin omgivning.
• Kunna tillämpa envars skyldighet att ingripa vid fara.
• Kunna agera utifrån bestämmelser för det lokala brandskyddet och vidta rätta åtgärder vid brand.
• Hantera kniv, yxa och såg på ett säkert sätt.
• Hantera sin personliga utrustning m.h.t. rådande väder- och miljöförhållanden.
<p>Exercis och soldaterinran (ca 4 tim)</p> <ul style="list-style-type: none">
• Kunna uppträda enskilt och i slutet ordning i enlighet med bestämmelser i R Parad 3 (hälsning, uppställning på linje och kolonn, marschanträde och halt, marsch i slutet ordning).
• Kunna ange vilken grad som motsvarar olika gradbeteckningar.
• Under GSU INT ha blivit meddelad soldaterinran.
<p>Folkrätt (5 tim)</p> <ul style="list-style-type: none">
• Uppfylla de krav på folkrättsutbildning som ställs på soldater och sjömän i enlighet med Försvarmaktens Interna bestämmelser (FIB).
• Kunna redogöra för skillnaden mellan soldatreglerna och insatsregler/ rules of engagement (ROE) och hur dessa förhåller sig till varandra.
<p>Rättstjänst (ca 2 tim)</p> <ul style="list-style-type: none">
• Känna till Disciplinansvarslagen.
• Känna till de rättigheter och skyldigheter, närvaro, ledigheter och uniformsbestämmelser.
• Kunna förklara innebörden av begreppen <i>befälsrätt</i> och <i>förman</i>.
• Förbandets möjlighet att använda sig av tvångsmedel, bland annat visitera skåp och annat tillhörande eleven.
<p>Medinflytande</p> <ul style="list-style-type: none">
• Kunna beskriva syftet med och formerna för medinflytandet under GSU INT.
<p>Inre tjänst (ca 24 tim)</p> <ul style="list-style-type: none">
• Mönstra in
• Ha kvitterat ut all sin utrustning. Efterhand som utrustningen används i GSU INT passas denna till och kunna namnge delarna.
• Kunna vårda personlig och gemensam materiel under fält- och kasernförhållanden.
• Genomföra tvättbyte.
• Lämna in sin utrustning.
• Ha genomfört utvärdering.
• T.ex. kunna hitta till matsal, serviceförråd, vapenförvaring, befälskontor, m.m.
• Lokala bestämmelser avseende hälso- och sjukvård under GSU INT.
<p>Förmåner och rättigheter</p> <ul style="list-style-type: none">
• Förmåner eleven har under GSU INT.
• Permission/tjänstledighet.
• Religiös utövning.
• Kunna fullgöra sin tjänst på ett sådant sätt att aktuella lokala instruktioner följs.

³⁸ Medvetet innebär att eleven kan redogöra för sina motiv till vald handling

Säkerhetsmedvetande

- Säkerhetshotande verksamhet riktad mot Försvarmakten och innebörd av tystnadsplikt och meddelandefrihet.

Soldat och officersrollen (ca 1 tim)

- Kunna agera inom ramen för professionen *soldat* och i förekommande fall *officer/specialistofficer*.

Tabell 7.3

7.5. Utbildningskontroller

Utbildningen värderas genom följande utbildningskontroller:

- Prov säkerhetsbestämmelser
- Prov vapenhantering
- Kompetensprov
  - Ak enligt anvisningar på EMILIA/GSSU/GSU INT
  - Pistol enligt anvisningar på EMILIA/GSSU/GSU INT

Ovanstående utbildningskontroller ska genomföras under GSU INT och inga andra än utbildningskontroller får genomföras.

Är eleven underkänd vid en utbildningskontroll ska kompletteringsutbildning och förnyad utbildningskontroll genomföras. Antalet tillfällen för utbildningskontroll är inte begränsade utan principen ”*så många som är möjligt under hela utbildningstiden*” ska tillämpas.

Ansvarig för utbildningen ska ansvara för att kvalitetssäkra utbildningskontrollerna och förfarandena kring dessa.

7.6. Lämplighetsbedömning

Bedömning av lämplighet görs enligt mall nedan i denna handling. Lämplighetsbedömningen genomförs genom egen- och befälsskattning och beskriver elevens prestationer under GSU INT.

Med hänsyn till den korta utbildningstiden bedöms elevens lämplighet i två skalsteg; Inte Lämplig (IL) och Lämplig (L). Bedömningen sker mot lämplig som ”*generell soldat OR I*”, det vill säga någon funktions-/befattningsinriktad bedömning ska inte göras under GSU INT.

Lämplighetsbedömningen sammanvägs, sammanställs, föreslås av plutonchef och fastställs i av kompanichef (motsv.) och delges eleven senast på utryckningsdagen i ett kort utvecklingssamtal. Det sammanvägda resultatet skall lägst vara Lämplig för att eleven skall kunna erhålla godkänt resultat från GSU INT. Motiv till bedömningen Inte Lämplig (IL) och Lämplig (L) ska delges eleven. Eleven ska signera att resultatet av lämplighetsbedömningen har delgivits.

Handlingsregler för Lämplighetsbedömning:

- Syftet med för Lämplighetsbedömning ska tidigt delges elever och instruktörer. Detta bör även omnämnas i kurschefens brev före kursstart inom ramen för krav för godkänt från GSU INT.

HANDBOK

- Former för arbetet med Lämplighetsbedömningen skall tidigt delges elever och instruktörer. Mall för Lämplighetsbedömning av elev vid GSU INT ska utdelas och förklaras.
- Förtroendepersoner ska involveras i arbetet med Lämplighetsbedömningen. Elevernas eventuella bedömningar av varandra kanaliseras via förtroendepersoner. Förtroendepersoner skall delges sammanställning av plutonens lämplighetsbedömningar.

7.7. Vad krävs för att godkänt resultat efter GSU INT

Att vara godkänd från GSU INT definieras som att, se bild 7.2:

- vara godkänd i samtliga utbildningskontroller i GSU INT
- vara godkänd i Lämplighetsbedömning för GSU INT

Båda delarna är lika viktiga och finns inte godkänt resultat från båda delarna ska eleven rapporteras som underkänd från GSU INT.

		LÄMPLIGHETSBEDÖMNING	
		EJ LÄMPLIG	LÄMPLIG
UTBILDNINGSKONTROLLER	EJ GODKÄND VID <u>SAMTLIGA</u> UTBILDNINGSKONTROLLER	EJ GODKÄND VID GSU INT	EJ GODKÄND VID GSU INT
	GODKÄND VID <u>SAMTLIGA</u> UTBILDNINGSKONTROLLER	EJ GODKÄND VID GSU INT	GODKÄND VID GSU INT

Bild 7.2.

7.8. Resultat efter GSU INT

Elevernas resultat ska löpande dokumenteras för att i slutet av utbildningen ha underlag för värdering av elevens resultat. Elev ska i ”halvtidssamtal” få reda på om resultatet riskerar att inte nå godkänt.

Resultatet från samtliga utbildningskontroller ingående i GSU INT samt resultatet av lämplighetsbedömningen ska sammanställas till ett resultat efter GSU INT.

Resultatet efter GSU INT sammanvägs, sammanställs, föreslås av plutonchef och fastställs i av kompanichef (motsv.)

7.9. Utbildningens organisation

7.9.1. Allmänt

Då GSU INT genomförs på andra förband än LG ska erfarenheter, stomplan, arbetstider och andra underlag inhämtas från LG/IntUtbE.

7.9.2. Fältdygn

Under GSU INT genomförs tre till fyra fältdygn. Fokus under fältdygnen ska vara att eleven utvecklar sin förmåga att optimera stridsvärdet under dessa förhållanden på ett sådant sätt att den egna och gruppens förmåga att lösa uppgiften inte nedgår. Någon skulle kunna kalla detta för *fältvana*.

7.9.3. Medinflytande

Personal som genomför GSU INT är i normalfallet anställda i Försvarsmakten. Verksamhetsfrågor ska långt som möjligt hanteras på rätt nivå i organisationen och av dem som är direkt berörda. Då GSU INT genomförs av ett arbetslag som är tillfälligt sammansatt kan medinflytandeformerna från GMU vara lämpliga att tillämpa.

Detta innebär att eleverna tidigt väljer förtroendepersoner som kan föra elevernas talan och att plutonens timme genomförs på veckobasis. Där ska frågor som direkt berör eleverna och deras utbildning tas upp med ansvariga för utbildningen. Verksamhetssäkerhetsfrågor bör särskilt utvärderas och genomförd och kommande verksamhet bör beröras.

7.9.4. Stomplan

Utarbetas och utvecklas vid LG/IntUtbE.

7.10. Skiljande från utbildningen

Elev kan skiljas från GSU INT:

- om eleven själv önskar
- om eleven visar olämplig för fortsatt utbildning
- om eleven har varit frånvarande i sådan omfattning att utbildningens målsättningar inte kommer att uppnås

Om anledning för skiljande enligt andra eller tredje punkten ovan anses finnas kallas eleven till granskningsnämnd GSU INT. Motiv för skiljande enligt andra punkten ska

HANDBOK

vara spårbara till krav för godkänt resultat efter genomförd GSU INT eller till krav för antagning till utbildningen.

Granskningsnämnd GSU INT är ett möte där elever och utbildningsrelaterade ärenden granskas. Vid en granskningsnämnd GSU INT kan till exempel beslut fattas om att inte gå vidare med ett ärende men beslut kan också fattas om att till exempel rekommendera förbandschef att skilja en elev från utbildningen.

Granskningsnämnd GSU INT ska sammansättas av, för ärendet, kompetent personal. Granskningsnämnden GSU INT ska minst utgöras av:

- Ordförande (utsedd av förbandschef och väl förtrogen med GSU INT-frågor).
- Utbildningsansvarig för GSU INT vid berört förband, kompanichef (motsv.).
- Berörd elevs närmaste chef, plutonchef (motsv.)
- Representant för rekryterande eller avsändande förband
- Förtroendeperson eller annan som berörd elev väljer.
- Berörd elev

Granskningsnämnden GSU INT ska genomföras så snart omständigheterna medger (kallade ska till exempel medges tid för förberedelser i ärendet).

Ärendet ska föredras och alla berörda ska medges uttala sig. Granskningsnämnden GSU INT ska överlägga varvid eleven ska lämna kollegiet. Ordföranden ska sammanfatta granskningsnämndens GSU INT beslut med eventuella förbehåll och delger eleven granskningsnämndens GSU INT beslut. Granskningsnämnden GSU INT avslutas och om granskningsnämndens GSU INT beslutat att rekommendera skiljande från utbildningen ska ärendet lämnas till förbandschef vid berört genomförandeförband för beslut. Granskningsnämnden GSU INT ska dokumenteras, likaså chef för organisationsenhets beslut.

Elev som förbandschef beslutat skilja från utbildningen ska avbryta/lämna utbildningen. Förbandschefs beslut ska delges berörd elev och dennes förband så snart detta är möjligt. Beslut om skiljande ska sändas till eleven med mottagningsbevis.

7.11. Dokumentation av GSU INT

GSU INT rapporteras som kurs i system PRIO. Kurskoder och administrativt stöd erhålls via samarbetsyta EMILIA/GSSU/GSU INT.

7.12. Utvärdering av GSU INT

GSU INT utvärderas enligt underlag från respektive genomförandeförband. En sammanställning av utvärderingen mejlas till MHS H på adress: mhs-h-gu@mil.se och utgör underlag för utveckling av GSU INT.

7.13. Mall för lämplighetsbedömning av elev vid GSU INT

Födelsenr.	Namn	Förband

Chefsbedömning

Egenbedömning

BEDÖMNINGEN SKER MOT LÄMPLIGHET SOM <i>GENERELL GSS, OR 1</i>				
A	Ansvar, omdöme och föredöme	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Tar sitt ansvar, Vidtar åtgärder när det behövs, Är ett föredöme för andra, Har god ordning och ett gott uppförande, Förmår att göra riktiga och kloka avvägningar	Kommentarer:		
B	Flexibilitet, initiativ och kreativitet	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Anpassar sig till skiftande uppgifter, människor, miljöer och tidsförhållanden, Agerar självständigt och tar initiativ inom egna eller angränsande områden, Är iderik, kreativ och finner lösningar i uppkomna situationer	Kommentarer:		
C	Inspiration, motivation och ledarskap	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Motiverar andra, Hjälper andra till utveckling, Ger konstruktiv feedback på utförda insatser, Berömmar andra, Strukturerar sitt och vid behov andras insatser på ett ändamålsenligt sätt, Har ett situationsanpassat ledarskap/förhållningssätt	Kommentarer:		
D	Samarbete, hänsyn och social kompetens	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Samarbetar mot gemensamma mål, Strävar efter att uppnå överenskommelser om vad som skall göras, Kan säga emot utan att vara otrevlig, Får god kontakt med andra människor, Bidrar till ett bra arbetsklimat, Tar hänsyn till andras personliga förutsättningar, Visar förståelse för andras behov	Kommentarer:		
E	Uthållighet och självkontroll	Inte Lämplig (IL)	Lämplig (L)	Ej bedömd
	Exempel: Visar förmåga att hantera stressiga situationer, Visar psykisk uthållighet och en vilja att inte ge upp, Visar en god förmåga att hantera sina egna känslor. Har en fysisk prestationsförmåga att lösa uppgifter enligt GSU INT slutmål 1. Visar förmåga att självständigt optimera eget fysiska stridsvärde.	Kommentarer:		
F	Värdegrund	Inte Lämplig (IL)		Lämplig (L)
	Agerar enligt Försvarmaktens värdegrund	Kommentarer:		

**Utbildningsanvisning för
Kombattantutbildning för obevärnad personal
(KombU)
2020 års utgåva**

HANDBOK

Innehåll

8.	Kombattantutbildning för obehäpnad personal (KombU).....	91
8.1.	Ingångsvärden.....	91
8.2.	Ansvarsförhållanden.....	91
8.3.	Slutmål för KombU.....	91
8.4.	Analys av slutmål och situationsbeskrivning till utbildningsmål.....	91
8.5.	Personlig utrustning.....	92
8.6.	Vad krävs för godkänt resultat efter KombU?.....	92
8.7.	Dokumentation av KombU.....	92
8.8.	Utvärdering av KombU.....	93

HANDBOK

8. Kombattantutbildning för obehäpnad personal (KombU)

8.1. Ingångsvärden

Ytterst syftar denna kurs till att ge eleven folkrättsliga förutsättningar att kunna krigsplaceras i krigsförband med status som kombattant. Därmed lever Försvarsmakten upp till Folkrättsförordningens³⁹ krav på att tillse "... att personalen inom verksamhetsområdet får en tillfredsställande utbildning och information om folkrättens regler i krig och under neutralitet".

I Totalförsvarets folkrättsförordning klarläggs vilken personal som anses vara kombattanter.

Utbildningen syftar även till att ge de elever som avses placeras med status "ej stridande", erforderlig utbildning.

8.2. Ansvarsförhållanden

MHS H utarbetar, med stöd av sakområdesansvariga enligt kapitel 1 i denna handbok, utbildningsanvisningar för KombU. FM UTBCH fastställer utbildningsanvisningarna.

På uppdrag av FM UTBCH genomför MHS H uppföljning av KombU.

8.3. Slutmål för KombU

Utbildningen har följande slutmål:

- Utbildningen ska ge deltagarna kunskap om Totalförsvaret, Försvarsmaktens organisation, uppgifter och värdegrund, folkrätt och det egna krigsförbandets uppgift och funktion i krigsorganisationen.
- Utbildningen ska, tillsammans med eventuell specifik befattningsutbildning, ge sådan förmåga att eleven ska kunna krigsplaceras på avsedd befattning i krigsorganisationen.

8.4. Analys av slutmål och situationsbeskrivning till utbildningsmål

Ovanstående slutmål ska innehas under *utbildning och tjänstgöring i Försvarsmakten*.

Hänvisningar för respektive utbildningsmål återfinns på EMILIA/GSSU/KombU

Utbildningsmål, eleven ska:
Fysisk Prestationsförmåga (ca 1 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna beskriva innebörden av Försvarsmaktens fysiska standard.
• Eleverna ska under utbildningen introduceras i och genomföra mikroträning på daglig basis.
Exercis (ca 3 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna uppträda enskilt och i sluten ordning i enlighet med bestämmelser i R Parad 3 (hälsning, uppställning på linje och kolonn, marschanträda och halt, marsch i sluten ordning).

³⁹ Totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)

HANDBOK

CBRN (ca 4 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna använda den personliga skyddsutrustningen.
• Känna till hotnivåer samt utrustningsregler för CBRN.
Försvarsmedicinutbildning (ca 4 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Genomgång av bildspel Omhändertagande enligt <C>ABCDE (ca 45min).
• Utbildning i sättning av tourniquet enligt Övningsplan omhändertagande <C>ABCDE (ca 2,5tim).
• HLR-utbildning m.h.t. utbildningsståndpunkt (ca 45 min).
Försvarsupplysning (ca 3 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Övergripande kunna beskriva Försvarsmaktens uppgifter och organisation som en del av totalförsvaret.
• Övergripande kunna beskriva Internationella organisationer (FN).
• Krigsförbandschefens genomgång/information (kan inhämtas och delges av annan än krigsförbandschef).
Värdegrund (ca 1 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Övergripande kunna beskriva Försvarsmaktens värdegrund och uppförandekod.
Folkrätt, förmanskap (ca 5 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Uppfylla de krav på folkrättsutbildning som ställs på soldater och sjömän i enlighet med Försvarsmaktens Interna bestämmelser (FIB).
• Kunna redogöra för begreppen <i>kombattant</i> respektive <i>icke stridande</i>.
• Ha erhållit information om begreppen <i>befälsrätt</i> och <i>förman</i>.
Uniformssystem 90 (ca 3 tim) <ul style="list-style-type: none">
• Kunna använda uniformssystemet.
• Gradbeteckningar.
Övriga genomgångar, uthämtning och återlämning av utrustning (3 tim)
Summa ca 27 tim

Tabell 8.1

8.5. Personlig utrustning

Vid genomförande av KombU bör aktuell utrustningslista för personlig utrustning användas. Avses inte denna utrustning lämnas ut över tiden kan annan lista med lämplig omfattning av personlig utrustning användas, t.ex. Tilläggskort Ungdom.

8.6. Vad krävs för godkänt resultat efter KombU?

För godkänt krävs att respektive elev har deltagit i samtliga utbildningsmoment. Eventuell komplettering ska ske inom 6 månader från kurstillfället.

8.7. Dokumentation av KombU

KombU rapporteras som kurs i system PRIO. Kurskoder och administrativt stöd erhålls via samarbetsyta EMILIA/GSSU/KombU

8.8. Utvärdering av KombU

Utbildningen utvärderas:

- enligt centralt underlag (mall på EMILIA/GSSU/KombU) samt
- enligt lokalt underlag efter eget önskemål

Det centrala och eventuellt lokala underlaget sammanställs och tillsänds MHS H (ett exemplar skickas på mhs-h-gu@mil.se). MHS H vidarebefordrar eventuella synpunkter till berörda sakområdesansvariga.

HANDBOK

Bildförteckning

I denna publikation förkommer inga bilder med verkshöjd.

Redaktionell information

Handbok Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar (H GSSU) har sin bakgrund i de utbildningsanvisningar som skapades för GMU och FSU under åren 2010–2012. Utbildningsanvisningarna utgjordes av kursplaner och kursbeskrivningar.

Efter beslut av C FÖRBPROD 2013 samlades GMU och FSU, jämte ett antal andra grundläggande soldatutbildningar, under begreppet *GSSU*. Alla utbildningar harmoniserades utifrån GMU och en struktur med successivt ökad GSSU-förmåga fastställdes.

I arbetet med sammanhållen grundutbildning (GU NY) enligt förordningen 2015:613 sammanställdes de olika kursbeskrivningarna under 2016 i en denna handbok, H GSSU.

Denna revideringsomgång har sammanhållits av mj Jacob Flodén, MHS H och följande personer har deltagit som representanter för förband med olika sakområdesansvar:

Förband	Namn	Förband	Namn
MHS H	Jacob Flodén Per Sandelin Stefan Willix Taina Leman Mikael Gudmundsson Mats Sander Joakim Halén Magnus Einarsson	SkyddC	Martin Risberg. Olof Olsson
MSS	Kenneth Felldén Mats Walldén Johan Ström Krister Wedin Wilhelm Berwill Pontus Gyhagen	FömedC	Johan Brorson Johan Engström
MHS K/FMIF	Pontus Olander	FM UndsäkC	Martin Karlsson
K 3/FÖS	Per Ivarsson	LedR	Anders Johnsson
Arméstaben Marksäk.sekt	Christina Carlsson- Velandér	I 19/VintE	Mats Olander
HKV LEDS/TF/ Hållbarhets- sektionen	Louise Sköldback		
Ing 2/FarbS	Ola Lindelöv, Pehr Stuesson		

HANDBOK

I H GSSU 2020 har följande övergripande förändringar gjorts:
Framförallt har FM UTBCH beslut om GMU omhändertagits.⁴⁰ Detta har inneburit:

- att GMU omdefinieras till att vara *en sammanställning av utbildningsmålsättningar vilka beskriver den minsta gemensamma förmågenivån för alla soldater och sjömän efter genomförd GU*.⁴¹
- Med ovanstående definition har styrningar rörande utbildningens upplägg, t.ex. genom projekt och strimmor tagits bort ur H GSSU. Totalt har anvisningarna för GMU minskat från ca 40 sidor i H GSSU 2017 till färre än 10 sidor i denna utgåva.
- Förmågenivån ”GMU” utgör en förmågemässig *basnivå* för alla soldater och sjömän efter genomförd GU. Basnivån kan kompletteras med *tilläggsnivåer* för respektive försvarsgrens/stridskraft. Dessa tilläggsnivåer ersätter FSU och FSJU, vilka utgår som GSSU.
- Utbildningsmålsättningarna för GMU har översetts och sammantaget har:
  - Skyddsvakt, viss närkamp och mental träning tagits bort från GMU-förteckningen.
  - SERE, brandutbildning, och TOS-Basnivå⁴² tillförts GMU-förteckningen från FSU.
  - Skjututbildning och kompetensprov för GMU/basnivån ses över inom ramen för ett särskilt arbete vid MSS.
  - *Fysisk prestationsförmåga* har omarbetats till *Fysiskt stridsvärde* och därmed in-tecknat vissa målsättningar som tidigare redovisades under *Försvarsmedicin – Preventiv medicin* och *SERE*, dock sker ingen utökning av målsättningar.
  - Former för kvalitetssäkring av GMU-förmågan har setts över och antalet centralt styrda utbildningskontroller har reducerats.
  - Krav på att regelbundet träna mot de fysiska krav som ställs på förband eller be-fattningar har tagits bort som målsättning i GMU-förteckningen och istället till-förts under egen rubrik i R GURU.
  - Krav på vinterförmåga⁴³ är införd i fyra av GMU-målsättningarna.

Alla hänvisningar i form av utbildningsunderlag har tagits ur H GSSU och återfinns i stället på EMILIA/GSSU. Motivet är att minska revideringsbehovet av handboken.

Grundutbildning mot särskilda inriktningar (GU/SI) har utgått ur H GSSU.

En allmän översyn av målformulering i alla utbildningar i H GSSU.

Handboken har remissbehandlats enligt FM2019-15261:2 och utkast till slututgåva har presenterats för förband vid GU konferensen 2020.

H GSSU har föredragits för kmd Anna-Karin Broth, C HKV PROD FPE UTB 2020-05-13 av öv Peter Nilsson HKV PROD FPE UTB, mj Jacob Flodén MHS H och Benny Wahlberg HKV PROD FPE UTB.

---

⁴⁰ FM2019-14139:1 C PROD FPE/FM UTBCH beslut rörande GMU inom ramen för GU

⁴¹ Metodmässigt införs samma metod för ledning av gemensamma förmågor som gällde tiden före GMU-eran (ca år 2000–2010). Se *Försvarsmaktsgemensamma krav på förmåga för soldater och sjömän* (FSS 2008), HKV 2008-05-22, 19 200:65019

⁴² TOS-Basnivå innebär Taktiskt omhändertagande av stridsskadad (TOS) i de stridssituationer som omfattas av GMU-målsättningar. TOS i sin helhet utgör tilläggsnivå och genomförs av grupp i mer komplexa stridssituationer.

⁴³ Den vintermiljö som förbandet kan erbjuda på ordinarie utbildningsplats/-ort inom ramen för GU.

Öv. Peter Nilsson, stf C HKV PROD FPE UTB har föredragit handboken för gennmj Anders Callert, FM UTBCH 2020-06-10. Vid denna föredragning deltog även mj Jacob Flodén MHS H och Benny Wahlberg HKV PROD FPE UTB.

Litteratur/Källförteckning

Källor inom Försvarsmakten

Regler, bestämmelser och handböcker som påverkat innehållet i denna handbok

FFS	-
FIB	2019:1 Försvarsmaktens interna bestämmelser om folkrätt
Reglemente	Grund och repetitionsutbildning, gällande fr.o.m. 2020-07-01
Handbok	-

HANDBOK

Personal, främst på lokal nivå, som planerar, genomför och utvärderar grundläggande soldat- och sjömansutbildningar.

På central nivå beskriver handboken de förmågor som varje enskild soldat /sjöman har.